

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งได้ศึกษาตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ
2. การเรียนรู้ภาษาที่สอง
3. สมมติฐาน 5 ประการของทฤษฎีการรับภาษาที่สอง
 - 3.1 The Acquisition and Learning Hypothesis
 - 3.2 The Natural Order Hypothesis
 - 3.3 The Monitor Hypothesis
 - 3.4 The Input Hypothesis
 - 3.5 The Affective Filter Hypothesis
4. ทฤษฎีการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ
 - 4.1 หลักการสำคัญของการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ
 - 4.2 การสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติและทฤษฎีการรับภาษาที่สอง
 - 4.3 ขั้นตอนการจัดการการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ
 - 4.4 การพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยการจัดกิจกรรมเพื่อการรับภาษา
5. ความใส่ใจและการสังเกต
6. ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ
 - 6.1 นิยามและความสำคัญของการฟัง
 - 6.2 องค์ประกอบในการฟัง
7. ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ
 - 7.1 นิยามและความสำคัญของการพูด
 - 7.2 องค์ประกอบในการพูด
8. การทดสอบและการวัดผลด้านภาษา
 - 8.1 การทดสอบทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ
 - 8.2 การทดสอบความสามารถด้านการพูด
9. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย

ภาษาอังกฤษเริ่มเข้ามามีบทบาทและเกี่ยวข้องกับชีวิตของคนไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2391 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 โดยพวกมิชชันนารี ได้จัดให้มีการสอนภาษาอังกฤษให้แก่เด็กในหมู่บ้านมอญใต้ และมีเจ้านายและข้าราชการจำนวนมากมาสมัครเรียนภาษาอังกฤษกับคณะมิชชันนารีชาวอเมริกัน จนมีความรู้ภาษาอังกฤษอย่างแตกฉาน ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ได้ทรงพระราชดำริเห็นว่า การเรียนภาษาอังกฤษมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ในการนำไปสู่ความรู้วิชาการของประเทศตะวันตก จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้จ้างครูฝรั่งมาถวายการสอนภาษาอังกฤษแก่ราชโอรสและราชธิดาในราชสำนัก และเมื่อปี พ.ศ. 2424 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีการสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่มีการสอนวิชาภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในประวัติศาสตร์การศึกษาไทย และนับตั้งแต่นั้นมาก็มีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษมาจนถึงปัจจุบัน โดยได้มีการกำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับเรียนในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการมาตั้งแต่ หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2438 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษว่าเป็นภาษาสำหรับการติดต่อระหว่างชาติ เป็นสื่อกลางในการเรียนรู้วิชาการทั้งหลาย และเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาขั้นต่อไป (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2535:12-13)

บริบทของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

บทบาทของภาษาอังกฤษในประเทศต่าง ๆ แตกต่างกันไป ซึ่ง Elliot Eltude (1985 : 35-39) อ้างถึงใน สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2535 : 8-10) ได้จัดแบ่งบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามการใช้ภาษา โดยดูจากผู้ใช้และวัตถุประสงค์ในการใช้ แบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาที่สอง (Teaching of English as a Second Language = TESL) คือการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาพูดในการสื่อสาร ซึ่งผู้พูดไม่ได้เป็นเจ้าของภาษา
2. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาเสริม (Teaching of English as an Addition Language = TEAL) คือการใช้ภาษาอังกฤษระหว่างผู้พูดที่ได้เรียนภาษาใดภาษาหนึ่งเป็นภาษาแรกมาแล้ว กับคู่สนทนาที่มีภาษาแรกที่แตกต่างกันออกไป

3. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาเพื่อการสื่อสารในวงกว้าง (Teaching of English as a Second Language of Wider Communication = TELWC) คือการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อระหว่างประเทศ ไม่ใช่เพื่อติดต่อภายในประเทศ

4. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศ (Teaching of English as a Foreign Language = TEFL) คือการที่ภาษาอังกฤษถูกจัดให้เป็นภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่งที่เรียนในโรงเรียน และมีการใช้ค่อนข้างน้อย คือจะใช้ภาษาอังกฤษก็ต่อเมื่อได้เจอชาวต่างชาติ หรือเรียนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น ครูผู้สอน

จะเห็นได้ว่าการจัดการสอนภาษาอังกฤษนั้นถูกแบ่งออกไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้ภาษา ซึ่งในแต่ละประเทศก็มีวัตถุประสงค์ในการใช้ภาษาแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละประเทศก็มีสภาพแวดล้อมและบทบาททางภาษาที่แตกต่างกัน สำหรับประเทศไทยนั้นจัดอยู่ในการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศ

2. การเรียนรู้ภาษาที่สอง

ความหมายของการเรียนรู้ภาษาที่สอง

มนวิภา เสนีย์วง ฌ อยุรยา (2545:23) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาที่สองว่า การเรียนรู้ภาษาที่สองตามทฤษฎีของ Krashen and Terell นั้น เกิดได้ 2 ลักษณะ คือการรับภาษาและการเรียนรู้ภาษา การรับภาษาคือการรับภาษาแบบไม่รู้ตัว ไม่ได้เน้นที่กฎเกณฑ์ทางภาษา และการเรียนรู้ภาษาคือการเรียนรู้ที่ตัวภาษา ผู้เรียนสามารถบอกถึงกฎเกณฑ์ทางภาษาได้ ซึ่งการเรียนรู้ภาษานี้เหมาะในการใช้เพื่อตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องของภาษา

Wolfgang Klein (1986:15) กล่าวว่า การเรียนภาษาที่สองสามารถเรียนรู้ได้หลายวิธี ทุกเพศ และทุกระดับ ซึ่งการเรียนรู้ภาษาที่สองนั้นเกิดจากกระบวนการ 2 กระบวนการ ได้แก่ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเอง ซึ่งอาจเกิดจากการพูด สนทนาในทุกๆวัน และ การเรียนรู้ที่เกิดจากการได้รับการสอน หรือการแนะนำ

Michael Sharwood Smith (1994:7) ได้กล่าวถึงการเรียนภาษาที่สองว่า การเรียนภาษาที่สองคือการเรียนภาษาอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาษาแรก โดยหมายความรวมถึงภาษาต่างประเทศและภาษาที่ไม่ใช่ภาษาแม่ แม้ว่าจะเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารในถิ่นของตนเอง

William C.Ritchie and Tej K.Bhatia (1996:1) ได้ให้ความหมายของการเรียนภาษาที่สองว่า การเรียนรู้ภาษาที่สองหมายถึงการรับภาษาหลังจากเกิดการเรียนรู้ภาษาที่หนึ่งแล้ว ซึ่งการรับภาษาที่สองมีความแตกต่างจากการรับภาษาที่หนึ่งอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. ผู้เรียนภาษาที่สองจะเริ่มกระบวนการรับภาษาที่สอง เมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม ในขณะที่การรับภาษาที่หนึ่งสามารถเรียนรู้ได้ปกติ

2. ผู้เรียนภาษาที่สองจะมีการกำหนดรูปแบบการรับภาษา

Rod Ellis (1997:3) ได้ให้ความหมายของการเรียนภาษาที่สองว่า การเรียนรู้ภาษาที่สองคือการเรียนภาษาทุกภาษาที่นอกเหนือจากภาษาแม่ ซึ่งอาจหมายถึงภาษาที่สาม ภาษาที่สี่ ก็ได้

Muriel Saville-Troike (2008:2) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาที่สองคือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เรียนรู้ภาษาอีกภาษาหนึ่งเพิ่มเติมจากภาษาแม่หรือภาษาแรกของเขา ภาษาที่เรียนรู้เพิ่มเข้ามานั้นเรียกว่า ภาษาที่สอง (L2) ถึงแม้ว่าภาษาที่เรียนนั้นอาจเป็นภาษาที่สาม ภาษาที่สี่ หรือภาษาที่สิบแล้วของผู้เรียนก็ตาม ก็ยังคงเรียกว่าภาษาที่สอง ซึ่งบางครั้งก็เรียกว่าภาษาเป้าหมาย (Target Language)

ดังนั้นสรุปได้ว่า การเรียนรู้ภาษาที่สองหมายถึง การเรียนรู้ภาษาอื่นที่นอกเหนือจากภาษาแม่ หรือภาษาแรก โดยผ่านกระบวนการ รับภาษาและ การเรียนรู้ภาษา

3. สมมติฐาน 5 ประการของทฤษฎีการรับภาษาที่สอง

Krashen (1987:10-32) นักภาษาศาสตร์ประยุกต์แห่งมหาวิทยาลัย Southern California ได้กล่าวถึงสมมติฐานในการเรียนรู้ภาษาที่สองไว้ 5 ประการ สรุปได้ดังนี้

3.1 สมมติฐานการรับภาษาและการเรียนรู้ภาษา (The Acquisition and Learning Hypothesis)

กระบวนการเรียนรู้ภาษาที่สองของคนเรามีอยู่ 2 ลักษณะ คือ การรับภาษา (Language Acquisition) และการเรียนภาษา (Language Learning)

การรับภาษา (Language Acquisition) เป็นกระบวนการเรียนภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ เน้นความหมายและความสามารถในการสื่อสาร ผู้รับภาษาจะไม่สนใจในกฎของภาษา แต่ผู้เรียนจะรู้สึกได้ถึงความถูกต้องของภาษาแม่จะไม่ได้เรียนกฎเกณฑ์โดยตรง การเรียนรู้แบบนี้มีลักษณะคล้ายกับการรับภาษาแม่ของเด็ก ที่ไม่ต้องได้รับการสอนด้านโครงสร้างไวยากรณ์ต่างๆ แต่ผู้เรียนก็สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้ การรับภาษาจึงเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทางภาษาขึ้นตามธรรมชาติ ลักษณะแบบนี้คือการรับภาษาแบบไม่รู้ตัว (Unconscious Learning)

การเรียนภาษา (Language Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบรู้ตัว (conscious Learning) เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ตัวภาษา (Knowing about a Language) ผู้เรียนจะต้องรู้กฎเกณฑ์และโครงสร้างไวยากรณ์ทางภาษาก่อนใช้ภาษาในการสื่อสาร ผู้เรียนจึงจะคำนึงและระมัดระวังในการใช้

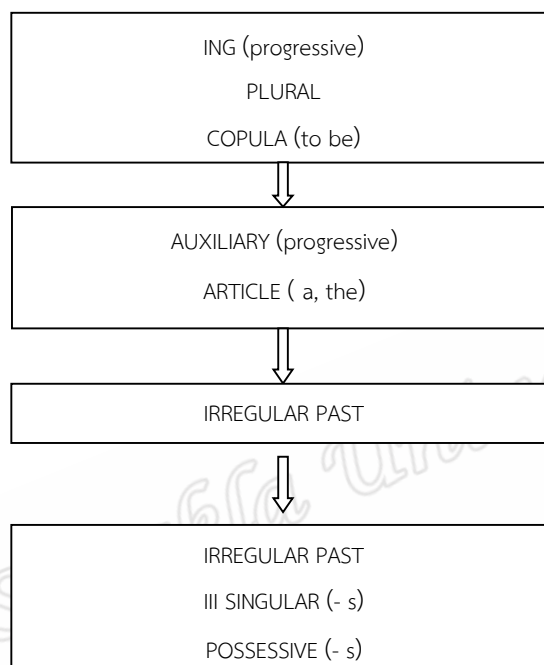
กฎเกณฑ์ทางภาษาอยู่ตลอดเวลา ลักษณะเช่นนี้ผู้เรียนจะเรียนรู้เกี่ยวกับตัวภาษาเท่านั้นแต่ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว

สรุปได้ว่า การรับภาษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ภาษาแบบไม่รู้ตัว ให้ความสำคัญกับความสามารถในการสื่อสาร (Fluency) และความหมาย (Meaning) ไม่ใช่รูปแบบของภาษา ส่วนการเรียนรู้ภาษา เป็นกระบวนการที่เน้นในเรื่องกฎเกณฑ์ทางภาษาและให้ความสำคัญกับความถูกต้องของรูปแบบทางภาษา เป็นการเรียนรู้ภาษาแบบรู้ตัว คือผู้เรียนรู้ว่าตนกำลังเรียนภาษาและผู้เรียนจะนึกถึงกฎหรือรูปแบบทางภาษาอยู่ตลอดเวลา

3.2 สมมติฐานลำดับการรับภาษาที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ (The Natural Order Hypothesis)

งานวิจัยเกี่ยวกับการรับภาษาที่สอง แสดงให้เห็นว่า การรับรู้โครงสร้างไวยากรณ์เป็นไปตามลำดับก่อนหลัง ผู้เรียนจะรู้หลักไวยากรณ์บางเรื่องก่อน แล้วค่อยรับไวยากรณ์อีกเรื่องอย่างเป็นลำดับ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีการศึกษาเกี่ยวกับการลำดับตามธรรมชาติมากที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องของหน่วยคำ จะได้รับการศึกษามาก จากการศึกษาของ Brown (1973 cited in Krashen, 1987:12) พบว่า เด็กที่รับภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 1 จะได้รับหน่วยคำ หรือหน้าที่ของคำก่อนหลักอื่นๆ เช่น การเติม ing ในโครงสร้าง present continuous และ การเติม s ในโครงสร้างพหูพจน์ ในขณะที่ การเติม s หลังกริยาที่มีประธานเป็นเอกพจน์บุรุษที่ 3 และ การเติม s แสดงความเป็นเจ้าของจะเป็นสิ่งที่จะรู้ในลำดับต่อมา

ขณะที่ Dulay และ Burt (1974 cited in Krashen, 1987:12-13) กล่าวว่าผู้เรียนที่รับภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง จะมีลำดับการรับโครงสร้างทางภาษาต่างกันกับผู้เรียนที่รับภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่งแต่ก็ยังมีบางส่วนที่คล้ายคลึงกัน ซึ่ง Krashen ได้สรุปลำดับการรับโครงสร้างของผู้เรียนภาษาที่สองดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงลำดับการรับภาษาที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ
ที่มา: (Krashen 1987:13)

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การรับภาษานั้นเป็นไปอย่างมีขั้นตอน ผู้เรียนจะเรียนรู้โครงสร้างบางอย่างก่อนโครงสร้างอื่น ซึ่งเป็นไปตามลำดับธรรมชาติของการรับภาษา

3.3 สมมติฐานการตรวจสอบ (The Monitor Hypothesis)

สมมติฐานนี้กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาที่สองว่า การรับภาษา (Acquire language) และการเรียนภาษา (learning language) นั้นให้ประโยชน์ในการเรียนรู้ภาษาต่างกัน การรับภาษา (Acquire language) จะช่วยในเรื่องของการเปล่งเสียงภาษาที่สอง หรือใช้ภาษาที่สองเพื่อการสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว ส่วน การเรียนภาษา (learning language) มีประโยชน์ในการทำหน้าที่ตรวจสอบหรือแก้ไขในรูปแบบการเปล่งเสียง หรือการออกเสียงภาษาที่สองให้ถูกต้อง ซึ่งมีเงื่อนไขในการตรวจสอบ 3 ประการ

1. ผู้เรียนต้องมีเวลาเพียงพอในการตรวจสอบ (Time) คือผู้เรียนจะใช้ภาษาที่สองได้อย่างมีประสิทธิภาพถ้ามีเวลาอย่างเพียงพอ
2. การเน้นรูปแบบการใช้ภาษา และคำนึงถึงความถูกต้อง (Focus on form)
3. ความรู้เรื่อง กฎเกณฑ์ (Know the rule) เจื่อนไขนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เนื่องจากโครงสร้างทางภาษาศาสตร์เป็นสิ่งที่ซับซ้อนจึงไม่อาจจะแน่ใจได้ว่าผู้เรียนมีความรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาได้ครบถ้วนทั้งหมด

นอกจากนี้แล้ว Krashen ได้แบ่งประเภทของผู้ใช้ตัวตรวจสอบและแก้ไขภาษาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) Monitor over- user คือบุคคลที่พยายามจะแก้ไขอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดความลังเลใจในสิ่งที่พูด ส่งผลให้พูดไม่คล่องซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากการเรียนแบบไวยากรณ์อย่างเดียว หรือ บุคลิกภาพส่วนตัว

2) Monitor under- user คือ บุคคลที่ไม่ตรวจสอบแก้ไขภาษา เป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่เกิดการเรียนรู้ หรือเกิดการเรียนรู้แล้วแต่ไม่ใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียน

3) The optimal monitor user คือ บุคคลที่สามารถใช้การตรวจสอบแก้ไขได้อย่างเหมาะสม บุคคลกลุ่มนี้จะไม่ใช่ไวยากรณ์ในการสื่อสาร แต่ใช้ในการตรวจสอบด้านการเขียนเพื่อให้ใช้ภาษาได้ถูกต้อง

ดังนั้น สรุปได้ว่าการเรียนภาษา (Learning language) เป็นการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้เพื่อตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องของการใช้ภาษาหรือทำหน้าที่เป็นกลไกทดสอบภาษา ทั้งในด้านการพูดและการเขียน

3.4 สมมติฐานตัวป้อนทางภาษา (The Input Hypothesis)

สมมติฐานนี้เป็นสมมติฐานที่สำคัญมากกว่าสมมติฐานอื่นๆ เพราะเป็นสมมติฐานที่พยายามจะหาคำตอบว่า “เราสามารถรับภาษาได้อย่างไร” (How do we acquire language?) ซึ่ง Krashen ได้อธิบายว่าการรับภาษาของคนเราได้จากการรับไม่ใช่จากการเรียน (acquire not learn) การรับภาษานั้นจะเกี่ยวข้องกับสมมติฐานลำดับการรับภาษาที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ โดยผู้เรียนจะรับภาษาจากขั้น i ไปสู่ขั้น $i+1$ ซึ่ง

i หมายถึง ระดับความสามารถปัจจุบันของผู้เรียน

$i+1$ หมายถึง ระดับข้อมูลทางภาษาที่อยู่สูงกว่าระดับความสามารถปัจจุบันของผู้เรียนเล็กน้อย

ผู้เรียนจะสามารถย้ายระดับความรู้จาก ระดับ i ไปยัง $i+1$ ได้ก็ต่อเมื่อผู้รับภาษาเข้าใจในตัว
ป้อนทางภาษา คือเข้าใจในความหมายไม่ใช่รูปแบบของข้อความ

3.4.1 สาระสำคัญของสมมติฐานตัวป้อนทางภาษา มีดังนี้

3.4.1.1 สมมติฐานตัวป้อนทางภาษานี้เกี่ยวข้องกับกรับภาษาไม่ใช่การเรียน

3.4.1.2 การรับภาษาในระดับ $i+1$ จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้รับภาษาเข้าใจในภาษา และสิ่งที่จะ
ช่วยให้เข้าใจในภาษาได้มากขึ้นก็คือการมีบริบทเข้ามาช่วย

3.4.1.3 เมื่อการสื่อสารเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนเข้าใจในตัวป้อนทางภาษา
เมื่อนั้นระดับความสามารถ $i+1$ จะเกิดขึ้นอย่างอัตโนมัติ

3.4.1.4 การสื่อสารอย่างคล่องแคล่วไม่ได้เกิดจากการสอนโดยตรงแต่จะเกิดเองตาม
พัฒนาการของผู้เรียน

3.4.2 แหล่งข้อมูลที่สามารถเป็นตัวป้อนทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ (comprehensible input)

3.4.2.1 ตัวป้อนสำหรับการรับภาษาที่หนึ่ง หรือภาษาแม่

ตัวป้อนทางภาษาที่ทำให้เด็กที่รับภาษาแม่เข้าใจได้ดีคือ การใช้ภาษาของพี่เลี้ยงเด็ก (Care
taker speech) หรือพ่อแม่ที่ใช้ภาษาสื่อสารกับลูกที่จะเน้นการสื่อสารให้เข้าใจมากกว่าที่จะสอนการ
ใช้ภาษา ซึ่งการใช้ภาษาจะเป็นไปตามธรรมชาติ ตามสถานการณ์ และไม่ได้จัดสถานการณ์ให้เป็นไป
ตามลำดับก่อนหลัง (roughly-tune) นอกจากนี้แล้วพี่เลี้ยงเด็กจะพูดถึงสิ่งที่ปัจจุบันหรือสิ่งที่
เกิดขึ้นในขณะนั้นๆมากกว่าที่จะพูดถึงสิ่งที่ยังไม่เกิด สรุปคือ ผู้เรียนจะได้รับตัวป้อนที่เข้าใจก่อนแล้ว
ตัวป้อนที่เข้าใจนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในตัวภาษาในภายหลัง

3.4.2.2 ตัวป้อนสำหรับการรับภาษาที่สอง

ตัวป้อนที่จะทำให้ผู้รับภาษาที่สองเข้าใจได้ง่ายมีอยู่ 3 แหล่ง คือ

1. Foreigner talk คือ การพูดของชาวต่างชาติ

2. Teacher – talk คือ การพูดของครูผู้สอน และ

3. Interlanguage talk คือการพูดของคนที่ใช้ภาษาสากล

ทั้ง 3 แหล่งข้อมูลจะเป็นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและจะช่วยให้ผู้รับภาษาเข้าใจในสิ่งที่พูด
มากกว่ารูปแบบของภาษา แม้อาจจะไม่ได้อยู่บนหลักการของ Here and now แต่ครูก็สามารถใช้
บริบทอื่นๆเข้ามาช่วย เช่น รูปภาพ และสื่อต่างๆ

3.4.3 คุณลักษณะของตัวป้อนทางภาษา

3.4.3.1 ลักษณะของตัวป้อนที่เหมาะสมคือต้องสามารถเข้าใจได้ (comprehensible) เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนในชั้นด้วยวิธีการสอนแบบธรรมชาติ คือการให้ปัจจัยป้อนที่เข้าใจได้ โดยครูผู้สอนจะใช้วิธีการต่างๆ เช่น สื่อต่าง รูปภาพ หรือพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน มาเป็นตัวช่วยสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน

3.4.3.2 ตัวป้อนที่ให้ต้องน่าสนใจและเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน (interesting and relevant) โดยการจัดกิจกรรมการเรียนที่ผู้เรียนสนใจและเป็นเรื่องใกล้ตัว และควรเป็นกิจกรรมที่ลดความวิตกกังวลในการรับรู้ของผู้เรียน

3.4.3.3 ต้องไม่จัดลำดับของกฎไวยากรณ์ (not grammatically sequenced) สิ่งสำคัญของการจัดการเรียนในชั้นเรียนจะไม่เน้นการเรียนไวยากรณ์ ถึงแม้ว่าโครงสร้างทางภาษาอาจจะถูกใช้บ่อย แต่ก็ไม่ควรกำหนด หรือจัดลำดับการใช้ว่าจะเรียนเรื่องใดก่อนเรื่องใดหลัง

3.4.3.4 มีปริมาณที่เพียงพอ (quantity) ในการรับภาษาของผู้เรียนต้องได้รับตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้ในปริมาณที่เพียงพอ

3.4.3.5 ลดระดับความวิตกกังวล (Affective filter level) ผู้เรียนจะแสดงออกในการรับภาษาที่สอง เมื่อเขารู้สึกว่าเขาพร้อม ดังนั้นจึงไม่ควรบังคับให้นักเรียนพูดจนกว่า นักเรียนจะพร้อม การให้ตัวป้อนทางภาษาที่น่าสนใจ จะช่วยลดระดับความวิตกกังวลของผู้เรียนได้

3.4.3.6 เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารได้ (tool for conversational management) ข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างครูและนักเรียนจะเป็นลักษณะของบทสนทนาสั้นๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้

สรุปได้ว่า สาระสำคัญของการเรียนรู้ภาษาที่สอง คือการให้ข้อมูลทางภาษาหรือตัวป้อนทางภาษาที่ผู้เรียนต้องสามารถเข้าใจได้ หรือที่เรียกว่า Comprehensible input ต้องเป็นข้อมูลที่ น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน และจะต้องให้ผู้เรียนได้รับในปริมาณที่เพียงพอ ก็จะช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจภาษาได้มากขึ้น

3.5 สมมติฐานการกลั่นกรองด้านจิตใจ (The Effective filter Hypothesis)

สมมติฐานนี้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตใจกับกระบวนการรับภาษาที่สองของผู้เรียน ซึ่ง Dulay และ Burt (1977 cited in Krashen, 1987:31) กล่าวว่าไว้ว่า องค์ประกอบด้านจิตใจจะส่งผลต่อการรับภาษาที่สองของผู้เรียน และเป็นสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมหรือขัดขวางการเรียนรู้

ภาษาที่สองของผู้เรียนได้แม้ว่าผู้เรียนจะได้รับตัวบ่อนทางภาษาที่เข้าใจได้แล้วก็ตาม องค์ประกอบดังกล่าว ประกอบด้วย 3 ประการดังนี้

1. Motivation คือ แรงจูงใจ

หมายความว่า ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจในการเรียนสูงจะสามารถรับภาษาที่สองได้ดี

2. Self- confidence คือ ความมั่นใจในตัวเอง

กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีความมั่นใจในตัวเองและมองว่าตนเองมีความสามารถ(self -image) จะรับภาษาได้ดีกว่าผู้เรียนที่ขาดความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ภาษา

3. Anxiety คือการลดความวิตกกังวล

การลดความวิตกกังวลทั้งเรื่องส่วนตัวและความวิตกกังวลเรื่องการเรียนจะช่วยให้ผู้เรียนรับภาษาที่สองได้ดีขึ้น

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า สมมติฐานการกลั่นกรองด้านจิตใจ เป็นปัจจัยสำคัญมากอีกประการหนึ่งของการเรียนรู้ภาษาที่สอง การให้ตัวบ่อนทางภาษาที่ผู้เรียนเข้าใจง่ายและลดความวิตกกังวลของผู้เรียนให้น้อยลง ไม่บังคับให้ผู้เรียนพูดจนกว่า ผู้เรียนจะมีความพร้อม จะทำให้ผู้เรียนสามารถรับภาษาได้ดี

4. ทฤษฎีการสอนภาษาตามแนวคิดวิธธรรมชาติ (The Natural Approach)

4.1 หลักการสำคัญของการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธธรรมชาติ

แนวคิดวิธธรรมชาติ(The natural approach)เป็นแนวคิดที่พัฒนาขึ้นโดย Krashen นักภาษาศาสตร์จาก University of California และ Terell ครูสอนภาษาสเปนในรัฐแคลิฟอร์เนีย เป็นแนวคิดที่เน้นการจัดการเรียนการสอนด้วยการจัดกิจกรรมเพื่อการรับภาษาโดยการให้ปัจจัยบ่อนทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ (Comprehension Input) และจะต้องมีปริมาณที่เพียงพอ สร้างแรงจูงใจทางการเรียนและเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน รวมถึงการจัดหรือลดความวิตกกังวลของผู้เรียน(Affective Filter) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาที่ดีขึ้น ด้วยการใช้สื่อ การจัดกิจกรรม และการจัดบรรยากาศชั้นเรียนที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ซึ่งมีหลักการสำคัญ อยู่ 5 ประการ

1. ผู้เรียนต้องเข้าใจในสาร (message) ก่อนจึงจะแสดงออกทางภาษาได้ การฟังและการอ่าน จะเกิดขึ้นก่อนการพูดและการเขียน ดังนั้นครูผู้สอนภาษาต้องจัดการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่กำลังสื่อสารกับเขา ด้วยการใช้ภาษาเป้าหมาย เน้นการสื่อสารในสิ่งที่เขาสนใจ และมุ่งมั่นพยายามที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้

2. การแสดงออกทางภาษาจะเกิดขึ้นตามลำดับขั้น ดังนี้

- 2.1 การโต้ตอบโดยไม่ใช้คำพูด
- 2.2 การโต้ตอบโดยใช้คำสั้นๆ เช่น yes no ok
- 2.3 การผสมคำง่ายๆตั้งแต่ 2-3 คำ เช่น Paper on the table
- 2.4 การใช้ วลี เช่น Where you going?
- 2.5 การพูดเป็นประโยค
- 2.6 การพูดประโยคที่ซับซ้อนขึ้น

3. ประมวลการสอนของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จะเน้นที่การสื่อสาร ไม่ใช่โครงสร้างทางไวยากรณ์

4. การจัดกิจกรรมหรือบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและเพื่อลดความวิตกกังวลแก่ผู้เรียน

สุมิตรา อังวัฒนากุล (2539: 25-26) กล่าวถึงลักษณะของการสอนตามแนวคิดวิธัธรรมาชาติไว้ ดังนี้

1. การสอนภาษาแบบธรรมชาติ เป็นวิธีการสอนที่เลียนแบบการเรียนรู้ภาษาแม่ของเด็ก ครูจึงต้องจัดประสบการณ์ที่จะสอนให้เด็กได้พบและคุ้นเคยกับภาษาที่ตนเรียนมากที่สุด
2. แนวการสอนแบบธรรมชาตินี้ ถือหลักไม่พูดภาษาของผู้เรียนในห้องเรียน แต่ใช้วิธีการออกท่าทาง กิริยา และวิธีพูดซ้ำๆ แลกเปลี่ยนคำถาม คำตอบเพื่อให้ถ้อยคำของครูเป็นที่เข้าใจ และใช้เลียนแบบได้
3. แนวการสอนแบบธรรมชาติ เน้นภาษาพูดเป็นหลักสำคัญกว่าทักษะอื่นๆ และจะไม่สนใจในการเปรียบเทียบโครงสร้างภาษาที่สองกับภาษาของผู้เรียน

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า แนวการสอนตามแนวคิดวิธัธรรมาชาติ มีหลักการสำคัญที่เน้นเพื่อการสื่อสารจริง ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องจัดกิจกรรมทางภาษาที่ให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารจริงได้ ภายใต้การให้ปัจจัยป้อนที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ และไม่สร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนรู้สึกเครียดหรือกังวล ต่อการแสดงออกทางภาษา และกิจกรรมการเรียนการสอนต้องเป็นไปเพื่อการสื่อสาร ไม่ใช่เพื่อการแก้ไขข้อผิดพลาด หรือ เพื่อการเรียนรู้โครงสร้างไวยากรณ์

4.2 การสอนตามแนวคิดวิธัธรรมาชาติและทฤษฎีการรับภาษาที่สอง

จากหลักการของแนวคิดวิธัธรรมาชาติที่กล่าวถึงข้างต้น มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองดังนี้

1. The acquisition learning hypothesis

การจัดการเรียนการสอนภาษาที่สอง จะเป็นไปตามหลักความแตกต่างระหว่างการรับภาษา และการเรียนรู้ภาษา โดยส่วนใหญ่แล้วการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนจะใช้เวลาไปกับการจัดกิจกรรมทางที่ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการรับภาษา และการทำแบบฝึกหัดเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภาษา ซึ่งการทำแบบฝึกหัดนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญ แต่สำหรับแนวคิดวิธีธรรมชาตินี้ ไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก

2. Natural order hypothesis

การจัดการเรียนการสอนตามสมมติฐานนี้ คือการยอมให้ผู้เรียนเกิดข้อผิดพลาดได้โดยไม่ต้องแก้ไข ครูผู้สอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติจะปล่อยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาไปตามลำดับชั้นธรรมชาติ และจะไม่เน้นความถูกต้องของการใช้โครงสร้างทางภาษาในการสื่อสารของผู้เรียน

3. The Monitor Hypothesis

การสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาตินี้จะสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถใช้ไวยากรณ์ในกาตรวจสอบ และแก้ไขภาษาได้อย่างเหมาะสม โดยผู้เรียนจะใช้ไวยากรณ์ก็ต่อเมื่อมีเวลาเพียงพอ เมื่อต้องการเน้นไปที่รูปแบบของภาษาและเมื่อผู้เรียนมีความรู้ในกฎเกณฑ์ทางภาษา โดยเฉพาะเมื่อใช้ในงานเขียน การเตรียมบทพูด หรือทำแบบฝึกหัด แต่สำหรับการสื่อสารในชั้นเรียนนั้นจะไม่ใช้การตรวจสอบแก้ไขทางภาษานี้

4. The Input Hypothesis

ห้องเรียนเป็นแหล่งข้อมูลของการให้ตัวป้อนทางภาษาสำหรับผู้เรียน เป็นสถานที่ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับตัวป้อนที่จำเป็นในการรับภาษา ซึ่งแนวคิดวิธีธรรมชาตินี้สอดคล้องกับทฤษฎีการรับภาษาที่สอง เพราะตัวป้อนทางภาษาคือส่วนสำคัญของหลักสูตร

5. The Affective Filter Hypothesis

แนวคิดวิธีธรรมชาตินี้มุ่งหวังที่จะทำให้ผู้เรียนลดระดับตัวกั้นกรองทางด้านจิตใจและความกังวลลงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ด้วยการไม่พยายามบังคับผู้เรียนให้พูดจนกว่าผู้เรียนจะมีความพร้อม และไม่จำเป็นต้องแก้ไขข้อผิดพลาดในระยะแรกของการใช้ภาษาของผู้เรียน สุดท้ายคือการทำตัวป้อนทางภาษาที่ผู้เรียนสนใจ จะทำให้บรรยากาศการเรียนผ่อนคลายขึ้น

6. ประโยคทางภาษาที่ใช้เป็นประจำ (Routines and patterns)

วิธีการสอนที่ให้บทสนทนาแล้วฝึกประโยค หรือ ท่องประโยคนั้นซ้ำ ๆ ไม่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ภาษาได้ การสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาตินี้จึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับการท่องประโยคซ้ำๆ แต่จะเน้นให้พูดหรือสนทนาในบทสนทนานั้นๆ อย่างเป็นประจำ

7. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Variation)

ความแตกต่างของบุคคลในการใช้การตรวจสอบแก้ไขจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่างกัน เช่น การจำแนกระหว่าง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกหัด กับ กิจกรรมการรับภาษา ซึ่ง Krashen ได้แบ่งผู้ใช้ไวยากรณ์เพื่อการแก้ไขภาษาไว้ 3 ประเภท ดังนี้

Under user of the monitor: ผู้เรียนประเภทนี้จะให้ความสนใจกิจกรรมการรับภาษา

Optimal user of the monitor: จะใช้ความสามารถด้านไวยากรณ์ในการรับภาษาด้วยแบบฝึกหัดที่เกี่ยวกับการเรียน

Over user of the monitor: ด้านแบบฝึกหัดที่เกี่ยวกับการเรียน

8. บทบาทของความถนัดทางภาษา (The role of Aptitude)

ความถนัดทางภาษามีผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง ผู้เรียนที่มีความถนัดทางภาษาที่ต่างกันจะเรียนรู้ภาษาที่สองได้แตกต่างกันด้วย ความถนัดจะมีบทบาทมากในเรื่องของการใช้ไวยากรณ์ให้ถูกต้อง เช่น ในงานเขียน หรือแบบฝึกหัดต่างๆ แต่สำหรับการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาตินี้ ความถนัดมีบทบาทไม่มากนัก เพราะแนวคิดวิธีธรรมชาติจะเน้นเพื่อการสื่อสาร ดังนั้นในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ถ้าผู้เรียนได้รับ input ที่เข้าใจได้และการสร้างบรรยากาศที่ลดความวิตกกังวลของผู้เรียน ทั้งผู้เรียนที่มีความถนัดทางภาษาสูง หรือน้อย ก็สามารถที่จะสื่อสารได้

9. บทบาทของภาษาที่หนึ่ง (The First Language)

ภาษาที่หนึ่งยังคงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองของผู้เรียน เพราะบางครั้งผู้เรียนอาจจะย้อนกลับไปใช้รูปแบบทางภาษาที่หนึ่งในการเรียนรู้ภาษาที่สอง ซึ่งแนวคิดวิธีธรรมชาตินี้ พยายามที่จะลดความจำเป็นของวิธีการย้อนกลับไปภาษาที่หนึ่งนี้ ด้วยการไม่เน้นหนักในระยะแรกของการใช้ภาษาที่สองในชั้นเรียน และจะปล่อยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการรับภาษาที่สองได้อย่างเป็นธรรมชาติ

10. ความแตกต่างของอายุ (Age difference)

ความแตกต่างในการรับภาษาที่สองระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ สามารถทำให้เป็นเรื่องง่ายด้วยวิธีการตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ เพราะไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ก็คือผู้รับภาษา(acquirers) เช่นเดียวกัน

แต่เด็กกับผู้ใหญ่จะมีความสนใจในเรื่องที่ต่างกัน อีกทั้งการเรียนรู้ด้านไวยากรณ์และแบบฝึกหัดที่เกี่ยวกับการเรียนภาษานั้นเหมาะที่จะนำไปใช้กับผู้ใหญ่มากกว่าเด็ก แต่การจัดกิจกรรมในการรับภาษาและให้ตัวป้อนทางภาษาที่ผู้เรียนเข้าใจได้ก็ยังคงสำคัญและเหมาะสมกับผู้เรียนทั้งที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่

4.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิถีธรรมชาติ

การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิถีธรรมชาติจัดลำดับขั้นพัฒนาการเรียนรู้ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. กิจกรรมเตรียมก่อนการพูดด้วยการฟังอย่างเข้าใจ (Pre speech)

กิจกรรมในช่วงแรกของจัดการเรียนการสอน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม และร่วมกิจกรรมต่างๆ โดยไม่ต้องตอบสนองด้วยภาษาเป้าหมาย และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการรับภาษาด้วยการให้ผู้เรียนได้รับ ตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้ ซึ่งมีวิธีการต่างๆ มากมาย ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับ ตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้ เช่น วิธี TPR ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย James Asher เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ครูกำลังพูด ด้วยการปฏิบัติตามหรือ แสดงท่าทางตามคำสั่งของครู โดยอาจจะเริ่มจากคำง่ายๆ เช่น Stand up, turn a round เป็นต้น ผู้เรียนอาจจะตอบสนองด้วยการใช้ สรีระ หรือ ใช้ส่วนต่างๆของร่างกาย (body action) เช่น Touch your right feet with your left hand หรือ put both hands on your shoulder นอกจากนี้แล้ว ก็จะใช้ลักษณะทางกายและการแต่งตัว เพื่ออธิบายความหมายของคำศัพท์ให้ชัดเจนขึ้น เช่นต้องการ อธิบายคำศัพท์ hair brown long short ฯลฯ ครูอาจจะเลือกนักเรียนที่มีลักษณะดังกล่าว แล้วพูด อธิบาย ดังนี้ “Class, look at Babara. She has long brown hair. Her hair is long and brown. Her hair is not long, it is short.” หรือ การใช้รูปภาพ ซึ่งการใช้รูปภาพนี้ ครูผู้สอนควรจะเน้นไปที่ เรื่องใดเรื่องหนึ่งของรูปภาพและในขณะที่พูดคุยเกี่ยวกับรูปภาพ ครูก็อาจจะเสนอคำศัพท์ใหม่ 1- 5 คำ แล้วเลือกตัวแทนนักเรียน ออกมาถือภาพ 1-2 คน นักเรียนที่เหลือต้องจำชื่อของนักเรียนที่กำลัง ถือรูปภาพ เช่น Tom has the picture of sailboat. Jane has the picture of the family watching television. แล้วครูผู้สอนจะถามนักเรียนว่า Who has the picture with the sailboat. ? นอกจากนี้ นักเรียนยังสามารถใช้รูปภาพร่วมกับวิธีการ TPR ด้วย เช่น Jim, find the picture of the little girl with her dog and give it to the woman with the pink blouse หรือ ใช้การสังเกต รูปภาพร่วมกับประโยคคำสั่งหรือขอร้อง เช่น If there is a woman in your picture, stand up. เป็นต้น อย่างไรก็ตามทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จะต้องจัดให้ผู้เรียนได้รับ ตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้อย่าง เพียงพอ การเน้นในข้อความที่สื่อสาร และช่วยลดระดับความวิตกกังวลของผู้เรียนให้น้อยลง ก็จะทำให้กระบวนการรับภาษาเกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างแน่นอน

2. ขั้นเริ่มการพูด (Early Production)

ขั้นตอนของการเริ่มพูดนี้ เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะตอบสนองทางภาษาด้วยการใช้ คำพูด คำ หรือ วลีสั้นๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับที่ได้รับตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้ในปริมาณที่เพียงพอ และการลดระดับความวิตกกังวลของผู้เรียนลง ทั้งนี้ผู้ใหญ่จะใช้เวลาในการพูดคำหรือวลีสั้นๆ หลังจากได้รับ ตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้ ประมาณ 1-2 ชั่วโมง หรืออาจจะใช้เวลานานถึง 10 -15 ชั่วโมง แต่สำหรับเด็ก จะใช้เวลานานมากถึง 1-6 เดือน ในขั้นนี้ ผู้เรียนจะเริ่มตอบสนองทางภาษาด้วยการใช้ yes – no ในการตอบคำถามที่ถามด้วยประโยคลักษณะดังนี้ เช่น Does Brian have the picture of the boy with brother? Is it raining? เป็นต้น หลังจากนั้นก็จะใช้คำถามด้วย either – or ในการถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจ เช่น Is this a dog or cat? Is this woman tall or short? คำตอบที่เด็กตอบก็จะเป็นคำตอบสั้นๆคือ dog, tall เป็นต้น ลำดับต่อมา คือการตอบคำถามสั้นๆ โดยนักเรียนใช้คำเดียวในการตอบคำถาม เช่น What is this ? What color is her skirt? และในขั้นต่อมา ก็คือการใช้การพูดของครู ร่วมกับการใช้สื่อรูปภาพประกอบการสอน จะเป็นอีกเทคนิคหนึ่งที่จะทำให้นักเรียน ได้รับตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้แล้ว ครูควรนำเสนอคำศัพท์ใหม่ให้กับนักเรียนและนำมาใช้ซ้ำๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการรับภาษา และสามารถสร้างคำพูดโดยใช้คำศัพท์ที่เรียนรู้อาจได้แล้ว ครูผู้สอนยังสามารถที่จะใช้อุปกรณ์ต่างๆประกอบการสอนเพิ่มเติมได้ เช่น รูปภาพ แผนภูมิ และโฆษณา เข้ามาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น

3. ขั้นพัฒนาความสามารถด้านการพูด (Extending Production)

ขั้นพัฒนาความสามารถด้านการพูด เป็นขั้นตอนของการตอบคำถามต่างๆที่ได้เรียนรู้อาจแล้ว ซึ่งอาจจะเป็นประโยคปลายเปิด (open – ended sentence) ที่มีลักษณะเป็นช่องว่างให้นักเรียนเติมคำตอบ หรือ บทสนทนา (open dialog) สั้นๆ ประมาณ 2-3 บรรทัด นอกจากนี้แล้วอาจจะมี การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนพูดเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง หรือกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถพัฒนาไปสู่การใช้ภาษาเป้าหมายต่อไปได้ ทั้งนี้ นักเรียนอาจจะเริ่มจากการพูดประโยคสั้นๆ ก่อนแล้วค่อยพัฒนาไปสู่การใช้ประโยคที่ยากขึ้นต่อไป

จะเห็นได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติทั้ง 3 ระยะนี้ ออกแบบขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารที่จะเริ่มด้วยการพูดหรือตอบคำถามสั้นๆ ในระยะแรก ก่อนจะฝึกตอบคำถามหรือเล่ากิจกรรมสั้นๆได้ โดยครูผู้สอนอาจจะใช้สื่ออุปกรณ์ต่าง ประกอบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ทั้งนี้การที่ผู้เรียนจะตอบสนองทางภาษาได้นั้น ครูผู้สอนต้องแน่ใจว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและได้รับตัวป้อนทางภาษา ที่เข้าใจได้อย่างเพียงพอ

4.4 การพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยการจัดกิจกรรมเพื่อการรับภาษา

ประเด็นหลักของการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธธรรมชาติ คือ ชุดกิจกรรมเพื่อการรับภาษา ซึ่งแต่ละกิจกรรมจะเน้นการสอนเฉพาะเรื่องหรือสถานการณ์ต่างๆ เช่น เมื่อคืนนี้ นักเรียนทำอะไรบ้าง จะสั่งอาหารในร้านอาหารอย่างไร การกล่าวขอโทษ หรือการใช้ประโยคขอร้อง เป็นต้น ซึ่งหัวข้อเรื่องหรือสถานการณ์ต่างๆเหล่านี้จะมีโครงสร้างรวมอยู่ด้วย แต่ไม่ได้เป็นการสอนโครงสร้างโดยตรง

Krashen และ Terrell (2000:95-126) ได้จัดกิจกรรมเพื่อการรับภาษาออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้สึกของมนุษย์ (Affective - Humanistic)
2. กิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem solving)
3. เกม (Games)
4. เนื้อหา (Content)

1. กิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้สึกของมนุษย์ (Affective - Humanistic)

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของมนุษย์ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออก ความรู้สึกของผู้เรียน ความคิดเห็น ความต้องการ การตอบสนอง ความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ต่างๆ และถึงแม้ว่ากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของมนุษย์นี้ จะไม่สามารถใช้ได้ในทุกสถานการณ์กับผู้เรียนหรือครูได้ทั้งหมด แต่ก็มีประโยชน์อย่างมากสำหรับชั้นเรียนที่สอนตามแนวคิดวิธธรรมชาติ สิ่งสำคัญคือ ผู้เรียนจะได้รับภาษาที่เป็นเนื้อหา คือสิ่งที่ผู้เรียนกำลังพูดอยู่นั่นเอง อีกทั้งครูผู้สอนต้องพยายามลดความรู้สึกหรือตัวกั้นรบกวนทางด้านจิตใจให้ลดลง กิจกรรมที่กล่าวถึงนี้ได้แก่

1.1 บทสนทนา (Dialogs)

บทสนทนาที่เหมาะสมกับผู้เรียนในช่วงเริ่มต้นของการพูด (Early -Production stage) ควรเป็นบทสนทนาแบบเปิด มีลักษณะสั้นๆและน่าสนใจ สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย ตัวอย่างบทสนทนา แบบปลายเปิด

การสนทนาในหัวข้อกิจกรรมช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์

S1 : What do you like to do on Saturday ?

S2 : I like to

S1 : Did youlast Saturday ?

S2 : Yes, I did.

No, I didn't.

1.2 การสัมภาษณ์ (Interviews)

กิจกรรมนี้ให้นักเรียนจับคู่กันเพื่อถามคู่สนทนาในช่วงแรก อาจเขียนข้อความหรือคำถามที่จะใช้สัมภาษณ์ไว้บนกระดานดำ เครื่องฉาย หรือการถ่ายสำเนาใบงานเพื่อให้ผู้เรียนตอบคำถามในช่องว่างบทสัมภาษณ์โดยใช้ คำ หรือ วลี สั้นๆ เช่น What's your name ? My name is

Where do you live ? I live in

Do you study or work ?.....

บทสัมภาษณ์ที่ดี คือการเน้นในเรื่องหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้เรียน เช่น การถามเกี่ยวกับชีวิตในวัยเด็ก หรือให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง และคิดคำถามหรือบทสัมภาษณ์ขึ้นมาเอง

การสัมภาษณ์ จะช่วยให้ผู้เรียนรับภาษาได้ดีขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และลดความวิตกกังวลในการเรียนภาษาของผู้เรียนลง อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และรับภาษาทางอ้อมด้วย

1.3 การจัดลำดับ (Preference Ranking)

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดแสดงความคิดเห็น และแสดงความรู้สึกของตนเอง โดยครูแจกเอกสารให้นักเรียนเรียงลำดับความสำคัญหรือสิ่งที่นักเรียนชอบมากเป็นลำดับ 1-2-3-4 และครูผู้สอนจะซักถามเกี่ยวกับเหตุผล ความคิดเห็น หรือ ความรู้สึกของผู้เรียนต่อกิจกรรมต่างๆที่ผู้เรียนเลือก เช่น

My favorite summer activity is:

.....swimming

.....reading novels

.....playing tennis

.....cooking

ครูอาจจะถามดังนี้ Who ranked swimming as number one ? (Mark raises his hand. Where do you swim? เป็นต้น)

1.4 การใช้แผนภูมิ และตารางส่วนตัว (Personal charts and Tables)

การใช้แผนภูมิและตารางแสดงข้อมูลนี้ เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับตัวป้อนทางภาษาหรือข้อมูลที่เข้าใจได้ ซึ่งไม่เพียงแต่ผู้เรียนจะใช้คำเดี่ยว หรือคำตอบสั้นๆ ในการตอบคำถามเท่านั้น แต่ผู้เรียนยังสามารถพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในขั้นที่สูงขึ้นด้วย โดยในช่วงแรกผู้สอนอาจให้ผู้เรียนตอบคำถามจากตาราง แผนภูมิ ด้วยคำตอบสั้นๆ หลังจากนั้นค่อยพัฒนาไปสู่ระดับที่ยากขึ้น นอกจากนี้ ครูผู้สอนอาจจะให้นักเรียนสำรวจข้อมูลหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง แล้วออกมานำเสนอแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในชั้นเรียนก็ได้

1.5 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง (Revealing Information about yourself)

กิจกรรมลักษณะนี้เป็นกิจกรรมที่ร่วมกันอภิปราย หรือแสดงความคิดเห็นในหัวข้อหรือประเด็นต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น การให้นักเรียนจับคู่ระหว่างชนิดของเครื่องดื่มต่างๆ กับ ช่วงเวลาต่างๆ แล้วครูผู้สอนให้ตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้

1.6 กิจกรรมที่ใช้การจินตนาการ (Activities using the imagination)

มีกิจกรรมมากมายที่จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกจินตนาการทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องประสบการณ์ของผู้เรียน สถานที่ต่างๆหรือเรื่องราวของบุคคลต่างๆ กิจกรรมการใช้จินตนาการ เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการใช้จินตนาการ การนึกภาพ หรือเรื่องราวประสบการณ์ต่างๆแล้วเล่าให้เพื่อนๆในห้องเรียนฟัง เทคนิคการจินตนาการที่นิยมใช้อยู่ทั่วไป คือการให้ผู้เรียนหลับตาแล้วจินตนาการถึงเรื่องราวต่างๆ การจัดกิจกรรมที่ใช้การจินตนาการเพื่อให้นักเรียนได้รับ ตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้นั้น มีอยู่ 2 ทางคือ วิธีการประการแรกคือ ครูผู้สอนอาจให้คำแนะนำหรือพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่จะให้ผู้เรียนจินตนาการ เช่น ให้นักเรียนนึกภาพว่ากำลังอยู่สถานที่ๆหนึ่ง อาจจะเป็นในร่มหรือ กลางแจ้งก็ได้ มองไปรอบๆตัว สัมผัสกับบรรยากาศรอบๆตัว สภาพอากาศเป็นอย่างไร เห็นดวงอาทิตย์ไหม มีก้อนเมฆไหม เป็นต้น ประการที่สอง ให้ผู้เรียนจินตนาการโดยสมมุติเหตุการณ์ขึ้นแล้วให้ผู้เรียนบรรยายหรือเล่าว่าเหตุการณ์ดำเนินต่อไปอย่างไร เป็นต้น

2. กิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem solving)

เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบของปัญหา หรือ สถานการณ์ต่างๆ ครูผู้สอนมีหน้าที่ในการให้ตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้แก่ผู้เรียน ในการอธิบายถึงการแก้ปัญหา ซึ่งอาจแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มและช่วยกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนหาวิธีการในการแก้ปัญหา ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเป้าหมายในการแลกเปลี่ยนภายในกลุ่มหรือระหว่างครูผู้สอน กิจกรรมการแก้ปัญหาได้แก่

2.1 งานและการลำดับเรื่อง (Task and Series)

รูปแบบกิจกรรมนี้ครูและนักเรียนจะเลือกกิจกรรมขึ้นมา 1 กิจกรรม เพื่อบรรยายส่วนประกอบทั้งหมดของกิจกรรม ยกตัวอย่างเช่น หัวข้อ การล้างรถ ขั้นตอนของกิจกรรมนี้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนด้วยกัน ขั้นแรก ครูผู้สอนแนะนำคำศัพท์ที่จำเป็นเกี่ยวกับกิจกรรม ขั้นที่สอง ครูผู้สอนและนักเรียนช่วยกันคิดคำพูดที่ใช้ในการบรรยายขั้นตอนของเหตุการณ์นั้นๆ เช่น ขั้นแรกฉันมองหาถังน้ำ และฟองน้ำหรือผ้าขี้ริ้ว หลังจากนั้นก็ใช้สายยางฉีดรถให้ทั่ว ขั้นที่สาม คือการตั้ง คำถามและอภิปรายเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวันของผู้เรียน

2.2 แผนภูมิ กราฟ และแผนที่ (Charts, Graphs and Maps)

หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผนภูมิ ตารางข้อมูล แผนที่ และ โบรชัวร์ต่างๆที่เป็น ภาษาเป้าหมาย คือแหล่งข้อมูลที่สำคัญ เนื่องจาก เป็นสิ่งที่ประกอบไปด้วยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการสร้างสถานการณ์การสื่อสารแก่ผู้เรียน รวมถึงเป็นแหล่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาข้อมูลด้วย

2.3 การพัฒนาการพูดสำหรับสถานการณ์เฉพาะอย่าง (Developing Speech for Particular Situation)

หนึ่งในเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยแนวคิดวิธธรรมชาติ คือการให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเป้าหมายในสถานการณ์เฉพาะต่างๆได้ ในขั้นเริ่มพูด Krashen and Terrell (2000:115) ได้แนะนำว่าให้ใช้บทสนทนาแบบเปิดและประโยคปลายเปิด – ปลายปิด ซึ่งครูผู้สอนสามารถกำหนดสถานการณ์ต่างๆหรือตั้งคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษา เช่น การสร้างสถานการณ์ว่า ผู้เรียนจะต้องปิ่นเขาในช่วงวันหยุดและสามารถนำสิ่งของไปได้เพียง 4 อย่าง คือ สิ่งที่เป็นเครื่องนุ่งห่มและอาหาร ครูผู้สอนจะถามนักเรียนว่า What will you bring? I will bring..... ซึ่งกิจกรรมนี้จะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาได้ดี

2.4 โฆษณา (Advertisement)

แหล่งข้อมูลที่ดีและเป็นประโยชน์สำหรับการฝึกภาษาเป้าหมายของผู้เรียนคือ ข้อมูลการโฆษณาจากหนังสือพิมพ์และวารสารต่างๆ ซึ่งครูผู้สอนสามารถใช้ข้อมูลหรือข้อความโฆษณาต่างๆมาตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนฝึกพูดได้

3. เกม (Games)

เกม เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนอาจเคยใช้ในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนมาแล้วเพราะเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ดี แต่การใช้เกมให้มีประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนต้องคำนึงว่า ผู้เรียนจะได้รับผลลัพธ์อะไรจากเกมได้บ้าง กล่าวคือ ในการใช้เกมเพื่อการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนนั้น จะต้องเป็นเกมที่สามารทำให้ Comprehension Input แก่ผู้เรียน ยกตัวอย่างเช่น เกม Find someone who เกม 20 คำถาม ที่ให้ผู้เรียนถามคำถามที่ผู้ตอบจะต้องตอบเพียง Yes และ No เท่านั้น เป็นต้น

4. เนื้อหา (Content Activities)

กิจกรรมเนื้อหาคือกิจกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆที่นอกเหนือจากการเรียนภาษา คือการเรียนเนื้อหาวิธีการต่างๆในภาษาเป้าหมาย เช่น การเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศิลปะ และดนตรี ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดนี้มีลักษณะสำคัญคือต้องดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และการให้ตัวบ่อนทางภาษาที่เข้าใจได้ ตัวอย่างกิจกรรมเนื้อหาที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนคือ การฉายภาพสไลด์ การนำเสนอและการรายงาน กิจกรรมการแสดงและเล่าเรื่อง เพลง

ภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ ข่าวจากวิทยุกระจายเสียง การจดบันทึก การเขียนเขียนจากเจ้าของภาษา การอ่านและอภิปรายเกี่ยวกับภาษาเป้าหมายและวัฒนธรรม

สุภัทธา อักษรานุเคราะห์ (2532:56) ได้เสนอวิธีการจัดกิจกรรมการสอนฟัง พูด ดังนี้

1. การฟังคำเดี่ยว วลี และประโยค เช่น การปฏิบัติตามคำสั่ง วาดรูป เล่นเกม บอกทิศทางตามแผนที่ ทั้งนี้อาจให้ผู้เรียนสังเกตการณ์เน้นเสียงหนักเบาในคำ และระดับเสียงสูงต่ำในประโยค

2. การฟังโดยพยายามเชื่อมโยงประโยคคำต่าง ๆ ที่ได้ยินเป็นกลุ่มที่มีความหมายเพื่อให้จำง่าย

3. การฟังเนื้อเรื่องสั้น ๆ แล้วสรุปเหตุการณ์ว่าใคร ทำอะไร เป็นต้น

4. การฟังบทสนทนา หรือข้อความต่าง ๆ ควรเป็นบทสนทนาหรือข้อความที่อยู่ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับภาษาที่ใช้อยู่จริง

ศรีทัย สุขยศศรี (2542:15-16) ได้เสนอกิจกรรมที่ใช้ในการสอนการฟังดังนี้

1. กากบาทรูปภาพ (Checking things in a Picture)

นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาทบนรูปภาพที่ไม่ตรงกับความจริงจากสิ่งที่ได้

2. เรียงรูปภาพ (Putting picture in order)

ผู้เรียนเรียงรูปภาพตามที่คุณสอนอ่านให้ฟัง โดยเขียนหมายเลขใต้ภาพ

3. เลือกรูปภาพที่บรรยาย (Choosing a picture)

ผู้สอนอ่านบรรยายภาพคนหรือสถานที่แล้วให้ผู้เรียนเลือกให้ถูกต้อง

4. เติมข้อความให้สมบูรณ์ (Completing grids and charts)

เช่นการเติมชื่อบุคคลลงใน Family Tree

5. เตาะและคาดการณ์ (Guessing and predicting)

ผู้เรียนฟังเรื่องจากเทปบันทึกเสียง หรือวีดิทัศน์ แล้วตั้งสมมติฐาน โดยใช้คำถาม What will happen next ? What is going on?

6. การเขียนเส้นทาง/ ทิศทาง (Following a route)

นักเรียนฟังเกี่ยวกับการบอกทิศทางจากเทปหรือผู้สอนแล้วลากเส้นทางบนแผนผังหรือแผนที่

7. การตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response / TPR)

เป็นกิจกรรมการสอนภาษาที่มุ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนองท่าทาง เมื่อได้ยินได้ฟังภาษาหรือผู้สอนเป็นผู้พูดแล้วให้นักเรียนแสดงท่าทางประกอบกิจกรรม

นอกจากนี้แล้ว ศรีทัย สุขยศศรี (2542: 16) ยังได้เสนอกิจกรรมที่สามารถจัดในห้องเรียน ดังนี้

1. ฟังแล้วพูดตาม (Listen and Repeat)
2. ฟังแล้วเปรียบเทียบ (Listen and Compare)
3. ฟังแล้วเติมคำในช่องว่าง (Listen and Fill in Gaps)
4. ฟังแล้วหาข้อผิดพลาด (Listen and Find Mistake)
5. ฟังแล้วทำเครื่องหมาย (Listen and Tick)
6. ฟังแล้ววาดภาพ (Listen and Draw)
7. ฟังแล้วจับคู่ (Listen and Match)
8. ฟังแล้วหาข้อแตกต่าง (Listen and Find Difference)
9. ฟังแล้วแสดงท่าทาง (Listen and Act Out)
10. ฟังแล้วทำตาม (Listen and Follow Instructions)

Larsen and Freeman (2001:125-128 อ้างถึงใน กิจจา กำแหง, 2549:72-73) ได้เสนอหลัก 16 ประการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการสื่อสาร ดังนี้

1. ใช้เอกสารที่เป็นจริง เช่น ข่าวจากหน้ากีฬาในหนังสือพิมพ์ โฆษณา เป็นต้น
2. ผู้สอนควรเข้าใจจุดหมายหรือความตั้งใจของผู้เขียนบทความที่นำมาใช้ในการสอน
3. ภาษาเป้าหมายเป็นตัวขับเคลื่อนสำหรับการสื่อสารในห้องเรียน
4. สามารถที่จะพูดประโยคได้หลายแบบ ในความหมายทางภาษาที่เหมือนกัน เช่น Close the door, please. Could you please close the door? เป็นต้น
5. ผู้เรียนควรฝึกฝนภาษาที่มากกว่าระดับประโยค และควรจะได้เรียนรู้การเชื่อมโยงความและการเกาะเกี่ยวความ
6. เกม เป็นสิ่งสำคัญ เพราะการเล่นจะคล้ายกับการสื่อสารในสถานการณ์จริง
7. ผู้เรียนควรมีโอกาสแสดงความคิดหรือเสนอความคิดเห็นในการเรียนการสอน
8. ความผิดพลาดเป็นสิ่งที่ต้องอดทน และถือว่าเป็นผลที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของการเรียนภาษา เนื่องจากกิจกรรมมุ่งส่งเสริมความคล่องแคล่ว ครูผู้สอนจะทำการบันทึกข้อผิดพลาดแล้วแก้ไขภายหลัง

9. ครูผู้สอนมีหน้าที่รับผิดชอบหลักในการสร้างสถานการณ์ เพื่อสนับสนุนการสื่อสาร
10. ปฏิสัมพันธ์ด้านการสื่อสารสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์ต่อกัน เช่น Work in pair หรือ Group work
11. บริบททางสังคมที่ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมุติ เป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนสื่อออกมาอย่างมีความหมาย
12. การเรียนรู้ที่จะใช้รูปแบบทางภาษาที่เหมาะสม
13. ครูผู้สอนมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการสร้างกิจกรรมเพื่อช่วยในการสื่อสาร และเป็นพี่ปรึกษาขณะที่ผู้เรียนแสดงกิจกรรม
14. ในการสื่อสาร ผู้เรียนมีสิทธิ์ที่จะพูดอะไร อย่งไรก็ได้
15. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ไวยากรณ์และคำศัพท์จากหน้าที่ บริบทตามสถานการณ์ และจะแยกแยะคำศัพท์หลังจากจบบทเรียน
16. ผู้เรียนต้องมีโอกาสที่จะได้ฟังบทสนทนาที่ใช้ในการสื่อสารจริง ศึกษาวิธีการที่จะทำให้เข้าใจหรือจับประเด็นต่างๆจากเรื่องที่ฟัง

5. ความใส่ใจและการสังเกต

ความใส่ใจ (Attention)

พรณี ชูทัย เจนจิต (2545 : 221) ได้กล่าวถึงความใส่ใจไว้ว่า เป็นลักษณะของการเลือกให้ความสนใจเฉพาะข้อมูลบางส่วนที่อยู่ในความสนใจ ความใส่ใจของคนแต่ละคนแตกต่างกัน คนที่มีสมาธิดีจะสามารถทำงานได้แม้ว่าจะอยู่ในที่มีสิ่งรบกวนมากมาย ซึ่งการที่จะกระตุ้นความใส่ใจของผู้เรียน ประกอบด้วยเทคนิคและวิธีการดังนี้

1. การพัฒนาและการใช้เทคนิคหลาย ๆ รูปแบบ ได้แก่
 - 1.1 คำ หรือ ข้อความใด ๆ ที่ต้องการเน้น ให้เขียนด้วยตัวใหญ่ๆ
 - 1.2 ใช้ชอล์กสีเน้นที่จุดสำคัญ
 - 1.3 ให้นักเรียนใช้ดินสอสี ชีดเส้นใต้ข้อความที่สำคัญ ๆ ในขณะที่อ่าน
 - 1.4 ในขณะที่สอน ถ้าตอนใดเป็นเรื่องสำคัญของบทเรียน ให้ครูพูดว่า “ถึงตอนนี้ถึงตอนที่สำคัญแล้วนะ นักเรียนจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ”
 - 1.5 ควรมีการแต่งตัวและมีการแสดงประกอบในบางเนื้อหา

1.6 กระตุ้นให้นักเรียนใช้จินตนาการ เช่น “ให้นักเรียนจินตนาการว่าถ้านักเรียนมีเงินหนึ่งร้อยล้าน นักเรียนอยากทำอะไร”

2. ให้คงไว้ซึ่งความใส่ใจ เน้นความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ คือ การทำให้นักเรียนเห็น ว่าสิ่งที่นักเรียนเรียนรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. สอนให้นักเรียนรู้จักวิธีเพิ่มช่วงของความสนใจให้กับตนเอง หมายความว่า ครูจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและปรับปรุงความสามารถในการคงไว้ซึ่งความใส่ใจ เช่น การอ่านเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนรายงานว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร

4. กระตุ้นให้นักเรียนสนใจกับข้อมูลต่าง ๆ ว่ามีความสำคัญและสามารถใช้เชื่อมโยงกับสิ่งที่รู้มาแล้วได้ ซึ่งความใส่ใจและการระลึกได้เป็นกระบวนการควบคุมที่สำคัญ ครูอาจต้องใช้ทั้งสองกระบวนการไปด้วยกันเพื่อช่วยให้นักเรียนจำสิ่งที่เรียนไปแล้วได้ เช่น ครูอาจกระตุ้นความสนใจของนักเรียนโดยพูดว่า “เลขขื่อนี้คล้ายคลึงกับข้อที่ทำเมื่ออาทิตย์ที่แล้ว ใครจำได้บ้างว่ามีอะไรที่คล้ายกับคราวที่แล้วบ้าง”

ประสาธ อิศรปริดา (2549: 263) ได้กล่าวถึงความใส่ใจว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ ผู้เรียนจะไม่สามารถดำเนินการในกระบวนการคิดและจำได้ ถ้าปราศจากความใส่ใจ ดังนั้นครูต้องคำนึงว่าจะทำอย่างไรให้เด็กเกิดความใส่ใจในสิ่งที่ครูสอน ซึ่งองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความใส่ใจของเด็กได้แก่

1. มีภาพสะดุดตาหรือมีการกระทำที่ตื่นตาตื่นใจสำหรับเด็ก เช่นการสอนเรื่องความดันอากาศด้วยการเป่าลูกโป่งจนกระทั่งแตกดังป๊อ
2. ให้สืบข้อความที่ต้องการเน้น
3. การเสนอประโยคที่มีคำเรียงผิดที่ การขีดเส้นใต้คำสำคัญ
4. การสร้างเหตุการณ์จำลองที่ทำให้เกิดความประหลาดใจ
5. การพูดที่มีระดับเสียงสูง – ต่ำ
6. การใช้แสง สี หรือการแสดงท่าทางการก้าวเดินและการเคลื่อนไหวของครู

นุชลี อุปภัย (2551:154) ได้เสนอวิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและใส่ใจในเนื้อหาสาระที่สอนดังนี้

1. การใช้สัญญาณหรือตัวนะ เพื่อให้ผู้เรียนหยุดใส่ใจกิจกรรมอื่นที่กำลังคิดอยู่ หรือทำอยู่ในขณะนั้น และหันมาใส่ใจกับสิ่งที่ผู้สอนนำเสนอ เช่นการเน้นว่า “ต่อไปนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก.....” หรือการเน้นเสียง การพูดซ้ำ การเว้นจังหวะพูด การปรบมือก่อนพูด ล้วนแต่เป็นสัญญาณให้ผู้เรียนใส่ใจสิ่งที่ผู้สอนจะพูดได้เป็นอย่างดี

2. การทำให้เห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียน ครูผู้สอนอาจบอกเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องเขียนเรื่องดังกล่าว เช่น การชี้แจงให้เห็นว่าสิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการทำงานในอนาคตได้

3. การใช้สิ่งเร้าที่แปลกใหม่หรือการสร้างความประหลาดใจ การใช้สื่อการสอนที่มีความสะดุดตาสะดุดใจผู้เรียน การใช้คำถามที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความฉงนสงสัย หรือการเสนอสิ่งที่ขัดแย้งกับความคิดผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบที่ถูกต้อง

4. สร้างความชัดเจนให้กับสิ่งที่สอนตลอดเวลา เพื่อไม่ให้ผู้เรียนหันเหความสนใจไปยังสิ่งอื่น เช่น การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นได้อย่างถนัด การเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนใหม่กับสิ่งที่เรียนก่อนหน้า เพื่อให้ผู้เรียนสนใจและติดตามการสอนของครูตลอดเวลา

นอกจากนี้แล้ว ผู้สอนต้องพยายามหลีกเลี่ยงและขจัดสิ่งเร้าอื่นที่จะมาดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น เสียงรบกวน ความหิว ความกระหาย ความวิตกกังวลของผู้เรียน หลีกเลี่ยงการเคาะปากกาของครูผู้สอน การขยับหัวเข้มขัดตลอดเวลา การใช้คำซ้ำๆ เป็นต้น

ซูชีพ อ่อนโคกสูง (2552,ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของความใส่ใจว่า คือ การจดจ่ออยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสิ่งแวดล้อมในลักษณะใดขณะหนึ่ง มีสิ่งเร้ามากระตุ้นเรามากมายหลายอย่างและหลายทาง เช่น เสียงกระตุ้นหู แสงกระตุ้นตา อุณหภูมิกระตุ้นผิว ฯลฯ ทำให้เราไม่สามารถรับรู้สิ่งเร้าในสิ่งแวดล้อมได้ทั้งหมด ในขณะเดียวกันเราจะเลือกรับรู้เฉพาะสิ่งเร้าที่เราจดจ่ออยู่เท่านั้น ซึ่งความใส่ใจนี้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้อย่างมาก หากไม่ใส่ใจก็จักจะไม่เกิดการรับรู้ ซึ่งความใส่ใจเกิดจาก

1. ตัวผู้รับรู้หรือตัวผู้ถูกกระตุ้น ซึ่งขึ้นอยู่กับ วย สติปัญญา แรงจูงใจ สภาพทางกาย ฯลฯ หากเราเจ็บป่วยเราอาจไม่ใส่ใจเสียงเพลง แต่จะใส่ใจเสียงบรรยายสรรพคุณของยามมากกว่า

2. สิ่งเร้าที่มากกระตุ้นซึ่ง ได้แก่คุณสมบัติของสิ่งเร้าที่มากกระตุ้น เช่น การกระตุ้นด้วยภาพหากภาพเคลื่อนไหวจะทำให้เราใส่ใจมากกว่าภาพนิ่ง เป็นต้น

3. เทคนิคหรือวิธีนำเสนอสิ่งเร้าการเสนอด้วยเทคนิคที่กระตุ้นความใส่ใจจะทำให้เกิดความใส่ใจได้ง่ายเช่น เสนอข่าวด้วยภาพที่ตื่นเต้น คนจะใส่ใจมากกว่าการเล่าให้ฟังเฉยๆ

เมริสา นาคะเสงี่ยม (2552:5) ได้กล่าวถึงลักษณะของความใส่ใจต่อการเรียน ดังนี้

1. การมีสมาธิในการฟัง คือ ไม่พูดคุยกับเพื่อนนอกเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับวิชาที่กำลังเรียนหรือ เล่นกับเพื่อนขณะที่อาจารย์สอน

2. การตอบคำถาม คือ ในขณะที่อาจารย์สอน นักเรียนมีความใส่ใจในคำถามพยายามคิดหาคำตอบและมีการตอบคำถาม

3. การทำงานที่ได้รับมอบหมายและสั่งงานได้ตามเวลาที่กำหนด

4. การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ

ดุสิต โพธิ์พันธ์ (2559: 1) ได้กล่าวถึงความใส่ใจว่า เป็นการทำงานที่สำคัญของสมองด้านวิทยาศาสตร์ (Cognitive Science) เนื่องจากส่งผลกระทบต่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มหรือลดการทำงานของสมองที่เชื่อมโยงระหว่างสมองกับพฤติกรรมของมนุษย์ ความใส่ใจต่อสิ่งเร้า (Stimulus) เป็นกระบวนการที่สำคัญต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งเป็นหน้าที่ขั้นสูงของสมองในกระบวนการทางปัญญา (Cognitive Processing)

Baars (1997:304 cited in Richard Schmidt, 2010:14) ได้กล่าวถึงความความใส่ใจว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในทุก ๆ อย่างของการเรียนรู้

Woolfolk (1993, อ้างถึงใน ประสาท อิศรปริดา, 2549: 264) ได้สรุปแนวทางในการสอนที่จะกระตุ้นให้เกิดความใส่ใจไว้ดังนี้

1. บอกจุดมุ่งหมายของบทเรียนแก่เด็กให้รู้เป้าหมายของบทเรียนนั้น ๆ
2. ครูเริ่มสอนโดยมีปริศนาให้เด็กทุกคนคิดว่าเนื้อหาในบทเรียนที่จะเรียนเกิดคุณค่าหรือมีความสำคัญต่อเขาอย่างไร
3. กระตุ้นแรงเร้าความอยากรู้อยากเห็นของเด็กด้วยการซักถาม เช่น อะไรจะเกิดขึ้นถ้า.....
4. สร้างสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการตื่นตะลึงที่ไม่คาดฝันมาก่อน เช่น ครูได้คาร์มด้วยเสียงอันดังกับเด็ก
5. เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางกาย เช่น จัดห้องเรียนใหม่ หรือเคลื่อนย้ายสิ่งของภายในห้องเรียน
6. ให้เด็กได้สัมผัสในสิ่งที่เรียนด้วยประสาทสัมผัสหลาย ๆ ทางเช่น ได้ดม สัมผัส ชิม นอกเหนือจากได้ยิน และได้ดู
7. ครูควรมีการเคลื่อนไหว มีการแสดงท่าทาง และพูดด้วยระดับเสียงสูง – ต่ำ สลับกันตลอดเวลา
8. หลีกเลี่ยงการกระทำที่จะรบกวนหรือหันเหความใส่ใจของเด็ก

จะเห็นได้ว่า ความใส่ใจเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละคนจะมีสมาธิในการให้ความใส่ใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่างกัน สิ่งเร้าที่น่าสนใจจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความใส่ใจได้ดี ครูผู้สอนจึงต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความใส่ใจ พยายามหลีกเลี่ยงสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าที่จะมาดึงดูดความใส่ใจของนักเรียน เช่น เสียงรบกวน หรือความวิตกกังวล เป็นต้น

การสังเกต (Noticing)

บุญชม ศรีสะอาด (2541:23) การเรียนรู้ของมนุษย์อาศัยการสังเกตการณ์ (Observation) การสังเกตการณ์ช่วยให้ได้พบความจริง ได้เกิดความรู้ เกิดความเข้าใจ เกิดความกระจำจั่งและช่วยให้สามารถพัฒนาความรู้ต่างๆได้

นันทิพา คงวิไล (ม.ป.ป. : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้โดยการสังเกตว่า การเรียนรู้หลายอย่างที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนนั้น เกิดจากการสังเกตและการเลียนแบบ

Richard Schmidt (1995:20) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาที่สองว่า ผู้เรียนจะไม่สามารถเกิดการเรียนรู้ทางภาษาได้จนกว่าพวกเขาจะให้ความใส่ใจ (สังเกต) ในข้อมูลหรือตัวป้อนที่ได้รับ

Richard Schmidt (2010:14) ได้กล่าวถึงการสังเกตว่า การสังเกตเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การเรียนรู้ภาษาเกิดขึ้นได้ การให้ความใส่ใจและการสังเกตเป็นมนทัศน์ที่สำคัญมากสำหรับการเรียนภาษาต่างประเทศและภาษาที่สอง

สรุปได้ว่า การเรียนรู้เกิดจากการสังเกตและการเลียนแบบ การสังเกตในข้อมูลหรือตัวป้อนที่ได้รับจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ครูผู้สอนจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักสังเกตประเด็นต่าง ๆ ในการเรียนรู้ เพราะการสังเกตจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การเรียนรู้จะเกิดขึ้นโดยปราศจากความใส่ใจได้หรือไม่

Richard Schmidt (1995:1) อาจารย์มหาวิทยาลัยฮาวาย ได้กล่าวถึงบทบาทของความตระหนักในการเรียนภาษาต่างประเทศว่า ความตระหนักในการเรียนภาษาอังกฤษนั้น เป็นสิ่งที่พูดถึงและศึกษากันมากในทางจิตวิทยา เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศว่า ความใส่ใจจำเป็นต่อการเรียนรู้หรือไม่ ความตระหนักในระดับการสังเกต เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการเรียนรู้หรือไม่

การศึกษาในทางจิตวิทยา และวิทยาศาสตร์พุทธิปัญญา เชื่อว่าการเรียนรู้จะไม่เกิดขึ้นถ้าปราศจากการให้ความใส่ใจ Kalson and Dulany (1985 cited in Richard Schmidt : 9) ซึ่งคำกล่าวนี้นี้สอดคล้องกับรูปแบบของความจำ คือหากไม่มีสิ่งมากระตุ้นให้เกิดความใส่ใจ จะทำให้ความสามารถในการจดจำค่อนข้างสั้น (short – term memory) ในขณะเดียวกัน หากมีการให้ความใส่ใจอย่างเต็มที่ ก็จะทำให้เกิดการจดจำได้ยาวนานขึ้น (Long – term memory)

นักวิจัยและนักทฤษฎี แสดงความเห็นว่าการเรียนรู้อาจแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือการอธิบายและวิธีการ การเรียนรู้แบบชัดเจนและไม่ชัดเจน หรือการเรียนรู้จากกฎเกณฑ์ กับการเรียนรู้จากตัวอย่าง แต่การเรียนรู้ทั้ง 2 ประเภทนี้ ขึ้นอยู่กับการให้ความสนใจทั้งสิ้น

มีงานวิจัยและการทดลองมากมายที่ให้ความสำคัญในเรื่องของการให้ความสนใจต่อการเกิดความจำในระยะยาว Richard Schmidt (1995:9-10) ได้ศึกษาการให้ความสนใจโดยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกให้ฟังข้อความต่างๆที่แตกต่างกันผ่านหูซ้าย และหูขวา โดยใช้หูฟังและให้กลุ่มตัวอย่างเลือกฟังผ่านช่องใดช่องหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ให้ฟังข้อความ จำนวน 2 ข้อความ แล้วลองพูดประโยคใดประโยคหนึ่งออกมา ผลการทดลองพบว่า การให้ความสนใจในข้อมูลเพียงด้านใดด้านหนึ่ง จะทำให้เกิดความจำได้ดีกว่า Richard Schmidt กล่าวว่า การเรียนรู้บางอย่างอาจไม่ได้เกิดมาจากความตั้งใจ เช่นการเรียนรู้คำศัพท์ด้วยการอ่านอย่างกว้างๆ โดยปราศจากการให้ความสนใจในการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ แต่การเรียนรู้ทุกอย่างต้องการความสนใจ กล่าวคือ ถ้าผู้อ่านไม่ให้ความสนใจต่อคำศัพท์ใหม่ที่เขาได้อ่านหรือพบ เขาก็จะไม่รู้คำศัพท์เหล่านั้นซึ่งหมายความว่า หากมีความสนใจน้อยการเรียนรู้ก็จะเกิดขึ้นได้น้อย หากมีความสนใจมากการเรียนรู้ก็จะเกิดขึ้นได้มาก

จะเห็นได้ว่า การให้ความสนใจเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ และเป็นปัจจัยช่วยสำคัญที่จะทำให้เกิดการจำในเนื้อหา หรือสิ่งที่เรียนได้ในระยะยาว (long-term memory) ซึ่งครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียนให้มีความน่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนสังเกตและใส่ใจในตัวบ่อนทางภาษาที่ผู้เรียนได้รับ

การสังเกตจำเป็นต่อการเรียนรู้หรือไม่

การอธิบายและจำแนกความต่างระหว่างการให้ความสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง กับการสังเกต นั้น เป็นสิ่งที่อธิบายได้ยาก ดังที่ Carr and Curran (1944 cited in Richard Schmidt 1995:18) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าเรามีสติในการเรียนรู้อะไรบางอย่าง หมายความว่าเรากำลังให้ความสนใจในสิ่งนั้นๆ Richard Schmidt ได้แบ่งความตระหนักรู้ ออกเป็น 2 ระดับ ประการที่ 1 ความตระหนักในระดับที่เรียกว่า การสังเกต (noticing) ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับการให้ความสนใจและมีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกๆ การเรียนรู้ ประการที่ 2 คือระดับสูงสุดของการรู้สึกตัว คือความเข้าใจ (understanding) คือความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้แบบรับรู้ตัวกับการเรียนรู้แบบไม่รู้ตัว

ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า การให้ความสนใจและการสังเกตในตัวบ่อนที่ได้รับหรือในสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในระยะยาว(long-term memory) และเกิดประสิทธิภาพทางการเรียนมากกว่าการไม่ให้ความสนใจหรือสังเกตในการเรียนรู้

6. ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ

6.1 นิยามและความสำคัญของการฟัง

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532:53) ได้อธิบายความหมายการฟังว่า เป็นทักษะทางการรับ ผู้ฟังจะต้องตีความสิ่งที่ผู้พูดพูดและสามารถตอบโต้ได้ด้วยภาษาที่ผู้ฟังเข้าใจ

พิตรวัลย์ โกวิทวาที (2537:30 อ้างถึงใน ศรีทัย สุขยศศรี 2542 :12) กล่าวว่า ทักษะการฟังนั้น เป็นทักษะด้านรับ ผู้ฟังจะต้องตีความหมายสิ่งที่ผู้พูดพูดและสามารถโต้ตอบผู้ฟังด้วยภาษาที่ผู้ฟังเข้าใจ

ศรีทัย สุขยศศรี (2542:12) ได้กล่าวว่า การฟังคือ การได้ยินโดยมีความตั้งใจที่จะรับฟัง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตามเจตนาของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งผู้ฟังจะต้องตีความหมายของผู้พูดและโต้ตอบได้ ซึ่งการที่จะรับฟังได้ดียังไง ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาและความสามารถที่จะรับรู้ จับ ความ ตีความ และนำไปใช้อันเป็นกระบวนการของสมองหลายขั้นตอน

อัจฉรา วงศ์โสธร (2544:88) ได้กล่าวถึงการฟังว่า เป็นทักษะที่ต้องอาศัยความสามารถทางภาษาใน 3 ด้าน คือการฟังและแยกเสียง ความเข้าใจส่วนประกอบต่าง ๆ ของข้อความและความเข้าใจเนื้อความที่ต่อเนื่องทั้งหมด

ฉัตรลักษณ์ เอกนัย (2548:20) กล่าวว่า การฟังหมายถึง ความพยายามในการตีความและทำความเข้าใจต่อสิ่งที่ได้ฟังเพื่อให้เกิดความหมายขึ้นภายในใจโดยการอาศัยความรู้เดิมและวัฒนธรรมทางภาษา

อนงค์กร ศรีเจริญ (2548: 20) การฟังคือ ทักษะขั้นพื้นฐานในการเรียนรู้ทักษะอื่นๆ โดยเป็นการรับฟังสารแล้วนำมาตีความหมายของสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อสาร ซึ่งเริ่มต้นจากการฟังจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและเป็นสิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวันก่อน ในขั้นแรกเด็กไม่จำเป็นต้องตอบสนองโดยคำพูด แต่เด็กอาจตอบสนองโดยการใช้ท่าทาง หรือ ปฏิบัติตามก็ได้ และในการฟังควรเริ่มจากสิ่งที่ย้ายไปหาสิ่งที่ยาก เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจได้

ปณางฐิตียา จงหม่ง (2555: 31) ได้กล่าวถึงการฟังว่า คือการแปลความหมายของเสียงที่ได้ยินโดยใช้สมาธิหรือความตั้งใจอย่างจริงจังจนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินนั้นเพราะการฟังเป็นทักษะการรับเข้าตามภาษาศิลป์

Underwood (1993: 1 อ้างถึงใน ฉัตรลักษณ์ เอกนัย 2548:20) ได้ให้ความหมายของการฟังว่า หมายถึง การที่ผู้ฟังให้ความสนใจและพยายามทำความเข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้ฟังรวมทั้งความพยายามที่จะทำความเข้าใจความหมายตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร

จากความหมายของการฟังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การฟังหมายถึง ทักษะในการตั้งใจและพยายามฟังในสิ่งที่ผู้พูดพูดออกมา และพยายามทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดสื่อออกมา โดยอาศัยการรับรู้ การจับความ และการตีความ

6.2 ความสำคัญของการฟัง

ทักษะการฟังเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ และเป็นทักษะพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะอื่น ดังที่ ศีรทัย สุขยศศรี (2542 : 12) ได้กล่าวว่า การฟังมีความสำคัญอย่างมากเพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ต่อไป

วิไลพร ธนสุวรรณ (2530 อ้างถึงใน อนงค์กร ศรีเจริญ 2548:19) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะการฟังนั้นถือเป็นทักษะพื้นฐานเบื้องต้นทั้ง 4 ทักษะ การเรียนรู้จะเริ่มจากทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตามลำดับ เช่นเดียวกับ Phillips (1993 อ้างถึงใน อนงค์กร ศรีเจริญ 2548:20) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฟังว่า เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อเด็กเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการสอนภาษาในระดับประถมศึกษา เนื่องจากการฟังเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้รับความรู้ที่มีคุณค่าและหลากหลาย

สุมิตรา อังวัฒนากุล (2535:159) ได้กล่าวถึงการฟังว่า เป็นทักษะรับสารที่สำคัญทักษะหนึ่ง เป็นทักษะที่ใช้กันมากและเป็นทักษะแรกที่ต้องทำการสอน เพราะผู้พูดจะต้องฟังให้เข้าใจเสียก่อนจึงจะสามารถพูดโต้ตอบ อ่าน หรือเขียนได้ ทักษะการฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ

ปนางฐิตียา จองหมุ่ม (2555:33) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฟังดังนี้

1. การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้มากที่สุด
2. การฟังช่วยให้เกิดปัญญาและความรู้
3. การฟังเป็นส่วนสำคัญของการพูด การอ่าน และการเขียน
4. การฟังช่วยให้เกิดความสนุกเพลิดเพลิน
5. การฟังช่วยขยายความรู้ ความคิด และ ประสบการณ์ รวมทั้งการคิดค้นงานใหม่ๆ
6. การฟังช่วยในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของสังคม
7. การฟังช่วยให้การเลือกประเมินและตัดสินใจต่างๆได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

จากความสำคัญของการฟังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้ การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้กันมากที่สุด เป็นส่วนสำคัญทางภาษาและเป็นทักษะพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียนต่อไป การฟังเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการขยายความคิด ขยายประสบการณ์ และยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคม

6.3 องค์ประกอบในการฟัง

อิริลักษณ์ เอกนัย (2548:22) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบด้านการฟังว่า ประกอบด้วยปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับภาษา ประสบการณ์เดิมของผู้ฟังและวัฒนธรรมของภาษา รวมถึงความสามารถในการวิเคราะห์สิ่งที่ได้ฟังและทัศนของผู้ฟัง

ปนาจฐิตียา จงหม่ง (2555:31-32) กล่าวถึงองค์ประกอบของการฟัง ดังนี้

1. ผู้ส่งข่าวสาร หรือแหล่งกำเนิดข่าวสาร (Source) อาจจะเป็นสัญญาณต่างๆเช่น สัญญาณภาพ ข้อมูล และเสียง เป็นต้น
2. ผู้รับข่าวสาร หรือ จุดหมายปลายทางของข่าวสาร (Sink) ซึ่งจะรับรู้จากสิ่งที่ผู้ส่งข่าวสารหรือแหล่งกำเนิดข่าวสารส่งผ่านมา
3. สาร (Message) หมายถึง เรื่องราวที่มีความหมาย หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปแบบของข้อมูล ความรู้ ความคิด ความต้องการ อารมณ์ ที่ถ่ายทอดจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารให้ได้รับรู้
4. รหัสสาร (Message Code) ได้แก่ ภาษา สัญลักษณ์ หรือสัญญาณที่มนุษย์ใช้เพื่อแสดงออกแทนความรู้ ความคิด อารมณ์ หรือความรู้สึกต่าง ๆ
5. เนื้อหาของสาร (Message Content) หมายถึง บรรดาความรู้ ความคิดและประสบการณ์ที่ผู้ส่งสารต้องการจะถ่ายทอดเพื่อการรับรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนเพื่อความเข้าใจร่วมกัน หรือโต้ตอบกัน
6. การจัดสาร (Message Treatment) หมายถึง การรวบรวมเนื้อหาของสารแล้วนำมาเรียบเรียงให้เป็นไปอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้ใจความตามเนื้อหา ที่ต้องการด้วยการเลือกใช้รหัสสารที่เหมาะสม
7. สื่อ หรือ ช่องทาง (Media Chanel) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการสื่อสาร หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหนะของสาร ทำหน้าที่นำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ผู้ส่งสารต้องอาศัยสื่อหรือช่องทางทำหน้าที่นำสารไปสู่ผู้รับสาร

Samuels (1987: 295-309 อ้างถึงใน อิริลักษณ์ เอกนัย 2548:21) กล่าวถึงองค์ประกอบในการฟังดังนี้

1. ความรู้และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจภาษา (Language Facilities)
 - 1.1 ความสามารถในการรำลึกคำต่าง ๆ ได้
 - 1.2 ความสามารถในการแบ่งส่วนและการวิเคราะห์ด้านไวยากรณ์
 - 1.3 ความสามารถในการทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์
 - 1.4 ความสามารถในการทำความเข้าใจโครงสร้างของภาษา

1.5 ความสามารถในการเข้าใจภาษาถิ่นของภาษาต่างประเทศ

1.6 ความสามารถในการเข้าใจภาษาอังกฤษ

2. ความรู้เดิม คือ ความรู้และประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับภาษา (Textual Schemata) ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา (Content Schemata) ความรู้และประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและความรู้หรือประสบการณ์เดิมในลักษณะที่เป็นความรู้รอบตัว

2.1 การคำนึงถึงอิทธิพลของบริบท (Contextual Influences)

2.2 ความสามารถในการใช้กลวิธีการฟัง (Listening Strategies)

2.3 ความรู้ความเข้าใจในภาษาท่าทาง

2.4 แรงจูงใจและความตั้งใจของผู้ฟัง

จากองค์ประกอบในการฟังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การฟังนั้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่างๆหลายด้าน เช่น ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาของผู้ฟัง ด้านความรู้เดิม ด้านความตั้งใจของผู้ฟัง และ ด้านความรู้เกี่ยวกับภาษา รวมถึง องค์ประกอบด้านผู้รับสาร ผู้ส่งสาร สาร และสื่อ หรือช่องทางในการส่งสาร เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ฟัง ฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ

7.1 ความหมายและความสำคัญของการพูด

สุมิตรา อังวัฒนากุล (2535:167) ได้ให้ความหมายของการพูดว่า คือการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด

อัจฉรา วงศ์โสธร (2544: 88) ได้กล่าวถึงการพูดว่า เป็นทักษะทางสังคม การพูดอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความรู้ องค์ประกอบทางภาษา และลีลาภาษา

ปนางฐิตียา จงหมุ่ง (2555:35) ได้กล่าวถึงการพูดว่า เป็นการสื่อความหมายอย่างหนึ่งโดยใช้น้ำเสียง ภาษา กิริยาท่าทาง เพื่อถ่ายทอดความในใจไปให้ผู้ฟังรู้หรือเข้าใจความต้องการ หรือความรู้สึกนึกคิดของตน เพราะการพูดเป็นทักษะการส่งออกตามหลักของภาษาศิลป์

อนงค์กร ศรีเจริญ (2548:30) ได้อธิบายความหมายการพูดว่า เป็นทักษะที่ได้รับการพัฒนา มาจากความสามารถทางด้านการฟัง โดยที่การพูดเป็นการเน้นทางด้านการสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน และเป็นการสื่อสารโดยใช้คำ วลี หรือ ประโยคเพื่อที่จะส่งความหมายผ่านทางคำพูด เพื่ออธิบาย สิ่งต่างให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง

ถิรลักษณ์ เอกนัย (2548:22) ได้ให้ความหมายของการพูดว่า หมายถึงการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของตนเอง ให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายโดยอาศัยกริยาท่าทาง น้ำเสียงที่เหมาะสมกับสังคมนั้นๆ ด้วย

Littlewood (1995:3-5 อ้างถึงใน ถิรลักษณ์ เอกนัย: 22) กล่าวว่า การพูดคือกิจกรรมระหว่างบุคคล 2 คน คือ ผู้พูดและผู้ฟังโดยผู้พูดคาดคะเนความรู้สึกของผู้ฟังเพื่อจะเลือกใช้คำพูดที่มีความเหมาะสมกับบริบทของการใช้ภาษานั้นๆ

จากความหมายของการพูดที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ดังนี้ การพูดหมายถึงการสื่อสารโดยใช้คำ วลีสั้น ๆ หรือ ประโยค เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความต้องการ ให้ผู้ฟังได้รับรู้

7.2 ความสำคัญของการพูด

การพูดเป็นทักษะสำคัญในการถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของตนเอง ให้ผู้ฟังรับรู้และเข้าใจ ดังที่ ปนางฐิตียา จองหม่ง (2555:36) ได้กล่าวว่า การพูดเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากที่สุด เพราะคำพูดเป็นเครื่องมือสื่อความคิดที่รวดเร็วและแพร่หลายได้อย่างยิ่ง

สุมิตรา อังวัฒนากุล (2535:167) กล่าวถึงความสำคัญของการพูดว่า เป็นทักษะที่สำคัญสำหรับบุคคลในการสื่อสาร ในการประกอบอาชีพ และในการเรียนการสอน ทักษะการพูดจึงเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็น เพราะผู้ที่พูดได้ย่อมฟังผู้อื่นได้เข้าใจและเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในเรื่องของการอ่านและการเขียน

Richards and Rodgers (2001 : อ้างถึงใน อนงค์กร ศรีเจริญ 2548 :30) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดว่า ความเข้าใจในการเรียนภาษานั้นจะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในการสอนเกี่ยวกับทักษะการพูดนั้นจะเน้นด้านการสื่อสารเพื่อความเข้าใจความหมายของคำมากกว่าการเรียนรู้ในรูปแบบของภาษา

การพูดจึงเป็นอีกทักษะหนึ่งที่สำคัญในการสื่อสาร และเป็นทักษะสำคัญในการถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้ และความต้องการต่าง ๆ ไปยังผู้รับสาร ซึ่งหากผู้พูดสามารถโต้ตอบสิ่งที่ฟังได้โดยการใช้คำ เสียงสูงต่ำในประโยคได้อย่างคล่องแคล่วแล้ว จะช่วยให้ผู้พูดสามารถใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ และเป็นที่ยอมรับของผู้ฟัง

7.3 องค์ประกอบในการพูด

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 68) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการพูดภาษาอังกฤษ ดังนี้คือ

1. ความคล่องแคล่ว (fluency) คือ ความราบรื่นและความต่อเนื่องและความเป็นธรรมชาติในการพูด
2. ความเข้าใจ (comprehensibility) หมายถึงความสามารถที่จะพูดให้ผู้อื่นเข้าใจสิ่งที่ตนพูด
3. ปริมาณของข้อมูลที่สามารถสื่อสารได้ (amount of communication) หมายถึงปริมาณของข้อความหรือข้อมูลที่สามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจ
4. คุณภาพของข้อความที่นำมาสื่อสาร (quality of communication) หมายถึงความถูกต้องของภาษาที่พูดออกไป
5. ความพยายามในการสื่อสาร (efforts to communicate) หมายถึงความพยายามที่จะให้ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่ตนพูดโดยใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูดเพื่อการสื่อสาร

องค์ประกอบของการพูดมีหลายประการ ดังนี้ กมล การกุศล (2534 :16 อ้างถึงใน ปนางฐิติยา จงหมุ่ง :35-36)

1. สื่อ (ผู้พูดหรือผู้ส่งสาร) ซึ่งแสดงออกด้วยวาจา ท่าทางให้ผู้ฟังได้ทราบความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของตน
2. การสื่อ (สิ่งที่พูดหรือสาร) คือเนื้อหาที่พูดตามความคิดเห็นของสื่อหรือผู้ส่งสาร
3. ผู้รับสื่อ (ผู้ฟังหรือผู้รับสาร) การสื่อความหมายโดยการพูดนั้น สื่อกับผู้รับสื่อจะเผชิญหน้ากัน การสื่อความหมายโดยผู้รับสารและผู้ส่งสารเผชิญหน้ากันเป็นการสื่อความหมายที่ได้ผลดีกว่าวิธีอื่น
4. เครื่องมือสื่อความหมาย คือ คำพูด หรือภาษาอันเป็นเครื่องโยงความคิด
5. ผลที่เกิดขึ้นตามความมุ่งหมายนั้น ๆ ได้แก่
 - 5.1 เพื่อให้ความรู้
 - 5.2 เพื่อแสดงความคิดเห็น
 - 5.3 เพื่อบอกกล่าว เช่น รายงานการวิจัย
 - 5.4 เพื่อจูงใจให้กระทำหรือเว้นการกระทำ หรือเปลี่ยนแนวความคิดบางอย่าง
 - 5.5 เพื่อยกย่องชมเชย
 - 5.6 เพื่อแก้ปัญหา

5.7 เพื่อความบันเทิง

กุสุมา ล่าม้าย (2538 :41) กล่าวถึงองค์ประกอบในการสื่อสารว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1. ต้องมีบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป คือ ผู้ส่งสารและผู้รับสารหรือ ผู้พูดและผู้ฟัง
2. ต้องมีสารที่ต้องการจะสื่อ อาจเป็นคำพูดหรือภาษาเขียนซึ่งรวมถึงการใช้น้ำเสียง ท่าทาง การแสดงสีหน้า การใช้สัญญาณ หรือสัญลักษณ์ต่างๆ
3. ต้องมีจุดหมายหรือเจตนาในการสื่อสาร เช่น ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

อิทธิลักษณ์ เอกนัย (2548 : 24) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบด้านการพูดว่า ประกอบด้วย ผู้พูด เนื้อหาสาระ จุดมุ่งหมายที่ต้องการพูด การใช้ น้ำเสียง กริยาท่าทางที่สอดคล้องกับสถานการณ์และ เรื่องที่ต้องการพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

จากองค์ประกอบของการพูดดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ในการสื่อสารหรือพูดนั้น จะ ประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ คือ ผู้พูด ผู้ฟัง สารหรือสิ่งที่พูดหรือสื่อสาร และวัตถุประสงค์ในการพูด รวมถึง เครื่องมือในการสื่อความหมายในการพูด เช่น น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง กริยาท่าทางที่ ต้องสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์และเรื่องที่ต้องการพูด

8. การทดสอบและการวัดผลทักษะทางภาษา

การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นประการหนึ่งในการจัดการเรียน การสอน เพราะเป็นกระบวนการที่ทำให้ครูได้ตรวจสอบคุณภาพของการสอนและคุณภาพการเรียน ของผู้เรียนว่าเป็นอย่างไร ซึ่ง Krashen (1987:168-172) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลทักษะทาง ภาษา ดังนี้

8.1 การทดสอบทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ (Listening Comprehension)

การประเมินทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ คือการประเมินความสามารถด้านการฟัง ของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่

8.1.1 ชั้นก่อนการพูด

การประเมินทักษะในชั้นนี้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้คำศัพท์ และการใช้ บริบทต่างๆเข้ามาช่วยในการคาดเดาความหมายของคำ ซึ่งวิธีการที่ใช้ในการประเมินทักษะนี้คือ การ

ใช้รูปแบบต่างๆในการประกอบการบรรยายภาพของครู ซึ่งในการบรรยายของครูนั้นจะต้องใช้ภาษาที่ง่ายไม่ซับซ้อน ครูถามคำถามจากภาพ แล้วให้นักเรียนตอบเพียงว่า เป็นจริงหรือเท็จ (True or False)

8.1.2 ขั้นการพูดคำเดียว

เป็นการประเมินทักษะโดยการใช้คำถามง่ายๆ ซึ่งอาจถามจากรูปภาพ หรือบริบทต่างๆและต้องฟังระว่างไว้เสมอว่า เป้าหมายสำคัญของการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาตินี้ คือ การทดสอบความเข้าใจในคำถาม และผู้เรียนทุกคนควรจะสามารถใช้คำศัพท์ในการตอบคำถามได้เป็นอย่างดี

8.1.3 ขั้นการเริ่มพูดเป็นประโยค

การประเมินทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ เป็นสิ่งที่จำเป็นดังนั้นจึงควรมีกิจกรรมการฟังที่หลากหลาย ซึ่ง Krashen ได้เสนอแหล่งข้อมูลในการจัดกิจกรรมทักษะการฟังดังนี้

1. การฟังบทสนทนา
2. การมีส่วนร่วมในบทสนทนา
3. การรับข้อความเสียง (การรับโทรศัพท์)
4. การฟังเรื่องเล่า (เรื่องสั้น ขำขัน)
5. การฟังคำแนะนำ คำสอนต่างๆ
6. การฟังรายการวิทยุ (ข่าว รายการพิเศษ)
7. การฟังเพลง
8. รายการโทรทัศน์
9. โฆษณาจากรายการโทรทัศน์และวิทยุ
10. การฟังบรรยาย
11. ภาพยนตร์

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532:64-65) ได้เสนอวิธีการวัดและประเมินทักษะการฟังพูดดังนี้

1. การวัดและประเมินทักษะการฟัง

- 1.1 ให้ตอบคำถาม ให้ผู้สอนถามคำถามหรือให้ฟังจากเทปแล้วให้ตอบคำถามหรือใช้คำถามแบบถูกผิด หรือมีตัวเลือกให้เลือกตอบ
- 2.2 ให้ฟังแล้วลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- 2.3 ให้ฟังบทสนทนาเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า แล้วตอบคำถาม
- 2.4 ใช้แบบทดสอบโคลซ แบบเขียนหรือแบบเปล่า โดยให้ผู้เรียนฟังเรื่องจากผู้สอนหรือเทป แล้วเติมคำที่หายไปจากบทสนทนา ข้อความหรือเรื่องเล่า

2. การวัดและประเมินทักษะการพูด

2.1 ให้อธิบายรูปภาพหรือการฟังเทปโดยใช้ศัพท์และโครงสร้างที่เรียนแล้วตลอดจนสังเกตผู้ที่เกี่ยวข้องในภาพ ในเรื่องเพศ วัย วุฒิ สถานภาพทางสังคม อาชีพ สภาพแวดล้อมจากสิ่งที่ได้ยิน เป็นต้น

2.2 ให้สนทนาเป็นคู่ ๆ โดยสร้างสถานการณ์ให้

2.3 ให้บันทึกตารางเวลาทำงานแล้วนัดการประชุมสำหรับครั้งต่อไป เช่น You work in business and you are having a meeting. You want to fix a date for another meeting during the following week. You tell your boss whether you are free or not on certain time.

2.4 หารายงานเพื่อนๆหลังจากสำรวจกิจกรรมที่เพื่อนๆทำมากที่สุดในวันอาทิตย์

2.5 ให้สัมภาษณ์เป็นคู่ หรือเป็นกลุ่ม

2.6 ให้บรรยายโดยเล่าเรื่องราวโดยใช้จินตนาการของตนเองหรือจากประสบการณ์จริง

กุสุมา ล่ามูย (2538:192) ได้กล่าวถึงการทดสอบทักษะการฟังไว้ว่า ในการทดสอบทักษะการฟังนั้นสามารถทำได้ดังนี้

1. การฟังบทละคร บทสนทนา เรื่องเล่ากระจายเสียงแล้วถามเกี่ยวกับใจความสำคัญหรือรายละเอียดจากเรื่องที่ฟัง
2. การให้นักเรียนฟังคำสั่ง หรือขั้นตอนของการกระทำบางอย่างแล้วให้ปฏิบัติตาม
3. การเรียงลำดับขั้นตอนการกระทำให้ถูกต้องตามที่ได้ยิน เป็นต้น ซึ่งแบบทดสอบที่นิยมมักเป็นแบบเลือกตอบและแบบถูกผิด หรือให้ทำเครื่องหมายลงในตารางให้ตรงกับข้อมูลที่ได้ฟัง

Rebecca Vallete (1977, อ้างถึงใน กิ่งแก้ว อารีรักษ์ 2546:81-83) กล่าวถึงวิธีการทดสอบทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจดังนี้

1. การทดสอบการจับใจความสำคัญของคำพูด
 - 1.1 ฟังข่าวแล้วให้นักเรียนเขียนชื่อบุคคล สถานที่ที่ได้ยินข่าว
 - 1.2 ฟังครูเล่าเรื่องหรือนิทานที่คุ้นเคย นักเรียนตั้งชื่อเรื่อง
 - 1.3 ฟังผู้สอนเล่า อธิบายเกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของ บุคคล ภาพยนตร์ หรือเหตุการณ์ นักเรียนเขียนสิ่งที่ผู้สอนเล่า
 - 1.4 ฟังเทปที่บันทึกจากรายการวิทยุ นักเรียนบอกว่าเป็นรายการประเภทใด เช่น ข่าวทั่วไป ข่าวกีฬา เป็นต้น
2. การทดสอบความเข้าใจข้อความ

การทดสอบความเข้าใจในการฟัง สามารถวัดได้ดังนี้

2.1 การทดสอบหน่วยเสียง เช่นการฟังเสียงได้ว่าเป็นเสียงเดียวกันหรือต่างกัน mother – month

2.2 การฟังอย่างคร่าวๆ เพื่อจับคำศัพท์ที่รู้ความหมาย

2.3 การจับใจความสำคัญ

3. การทดสอบการรับข้อมูล

3.1 แจกแผนที่ของสถานที่ต่างๆ เช่น ถนน เมือง หรือ รถไฟใต้ดิน อธิบายเส้นทางและวิธีการเดินทาง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายแสดงเส้นทางไป

3.2 ฟังข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ หรือตัวบุคคล เช่น อุณหภูมิของอากาศในแต่ละภาค แล้วให้ผู้เรียนกรอกข้อมูล

3.3 สมมติให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์ต่างๆ แล้วสรุปข้อความจากสิ่งที่ได้ยิน

3.4 ให้ผู้เรียนฟังเฉพาะข้อความที่ต้องการ โดยมีข้อความประกาศหลายๆ เรื่อง ผู้เรียนต้องแยกแยะเฉพาะเรื่องที่กำหนดและจดบันทึกไว้

4. การทดสอบการถ่ายทอดคำพูดหรือเรื่องราว

กิจกรรมการทดสอบในลักษณะนี้ คือ การให้ผู้สอนเล่าเรื่องให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนไปเล่าต่อให้เพื่อนฟัง แล้วบันทึกเทปไว้สำหรับให้คะแนนภายหลัง

5. การเขียนตามคำบอก

การเขียนตามคำบอกเป็นการทดสอบว่า นักเรียนเข้าใจภาษาที่พูดเพียงใด แต่ต้องใช้กับนักเรียนที่เขียนเป็นแล้ว

สรุปได้ว่า การทดสอบทักษะการพูดนั้น สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การฟังคำแนะนำต่างๆ แล้วปฏิบัติตาม การฟังบทสนทนาสั้นๆ การฟังวิทยุ รายการต่างๆ แล้วตอบคำถามสั้นๆ การระบุคำตอบหรือเรื่องราว รูปภาพจากสิ่งที่ได้ฟัง เป็นต้น ซึ่งเป็นการวัดที่จะช่วยให้ครูผู้สอนทราบถึงพัฒนาการและความสามารถของผู้เรียน

8.2 การทดสอบความสามารถด้านการพูด (Speaking)

การสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันได้เน้นความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ การฟังและการพูดจึงมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน การทดสอบทักษะการพูดจึงเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้สอนทราบว่า ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ได้อย่างไรบ้าง สามารถพูดโต้ตอบได้มากน้อยเพียงใด ซึ่ง Krashen and Terll (2000:168-170) ได้เสนอแนวทางและวิธีการในการประเมินทักษะการพูดดังนี้

การประเมินทักษะการพูดสำหรับผู้เรียนในระดับเริ่มเรียนจะวัดเพียงความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาและความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร วิธีที่ดีที่สุดในการทดสอบทางภาษาคือการ

ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสื่อสาร เพราะจะทำให้ผู้เรียนได้รับปัจจัยป้อนที่มากขึ้น และเมื่อไรที่ผู้เรียนได้รับปัจจัยป้อนที่มากขึ้นแล้วผู้เรียนก็จะเกิดการรับภาษาที่มากขึ้น

วิธีการประเมินทักษะการพูดดังนี้

1. การพูดแลกเปลี่ยนข้อมูล
2. การเล่าเรื่องต่างๆ การเล่าเรื่องตลก การบรรยายเหตุการณ์ และการให้คำแนะนำ
3. การพูดเชิงทางการ หรือ การกล่าวสุนทรพจน์
4. การโต้วาที การโต้แย้ง

นุชวนา เหลืองอังกูร (2538:77-78) กล่าวถึงวิธีการทดสอบทักษะทางภาษา ดังนี้

1. การสังเกต

วิธีการนี้ครูอาจจะสังเกตนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการหรือสังเกตโดยตรง ควรมีแบบบันทึกผลการสังเกตเพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ภาษาของเด็กและแก้ปัญหาเด็กเฉพาะกรณี

2. การสัมภาษณ์

ครูอาจใช้การสนทนาหรือสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับภาษาเพื่อที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจและมีการรับรู้เรื่องนั้นๆชัดเจนขึ้น

3. การเก็บบันทึกข้อมูล

ครูผู้สอนควรจะมีแบบบันทึกข้อมูลทางภาษาของนักเรียน ได้แก่การบันทึกเทปการออกเสียงของนักเรียน การรายงานหน้าชั้นเรียน การเล่าเรื่องของนักเรียน

กฤษมา ล่ามัญญ (2538: 193-194) กล่าวถึงวิธีการทดสอบทักษะการพูดดังนี้

1. ให้นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นของตน เล่าเรื่องลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เล่าขั้นตอนของการทำบางสิ่งบางอย่างหรือพูดชักชวนโน้มน้าวให้ผู้ฟังเชื่อถือ หรือให้บรรยายเกี่ยวกับรูปภาพ

2. การสอบสัมภาษณ์โดยการพูดคุยถึงเหตุการณ์หรือหัวข้อที่น่าสนใจและเป็นหัวข้อที่ผู้เข้าสอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้ในภาษาแม่ของตนเอง ผู้สัมภาษณ์หรือผู้ทำการทดสอบอาจจะช่วยโดยการตั้งคำถามและกระตุ้นให้นักเรียนตอบ

Rebecca Vallete และ John Oller (1977, อ้างถึงใน กิ่งแก้ว อารีรักษ์ 2546:84-85) กล่าวถึงวิธีการทดสอบทักษะการพูดดังนี้

1. การพูดที่มีการควบคุม สามารถทดสอบได้โดย

1.1 การให้ตัวนะที่สามารถมองเห็นได้ นักเรียนพูดประโยคโดยมีรูปภาพเป็นสื่อ แต่นักเรียนควรมีความคุ้นเคยกับสัญลักษณ์ที่ใช้เสียก่อน

1.2 การให้ตัวแนะที่เป็นคำพูด คำแนะนำสำหรับการทดสอบอาจใช้ภาษาแม่หรือภาษาที่เรียน หรือในบางครั้งอาจเขียนได้

1.2.1 ผู้สอนพูดประโยค 1 ประโยค และแสดงคำตอบด้วยท่าทางหรือสีหน้า แล้วให้นักเรียนตอบตามลักษณะท่าทางนั้นๆ

1.2.2 นักเรียนเปลี่ยนประโยคตามที่กำหนด

1.2.3 นักเรียนจะได้รับบทบาทและคำแนะนำเกี่ยวกับชนิดของการสนทนาที่นักเรียนจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย

1.2.4 นักเรียนฟังบทสนทนาของเจ้าของภาษาแล้วรายงานเนื้อหาของสิ่งที่ได้ฟัง

1.2.5 นักเรียนแสดงบทบาทเป็นผู้สัมภาษณ์ และพยายามหาข้อมูลให้ได้มากที่สุดจากผู้ถูกสัมภาษณ์ แล้วจดบันทึกไว้

1.3 การสอบพูดปากเปล่า ด้วยวิธีการทดสอบแบบโคลซ (cloze) การเลือกข้อความสำหรับสอบใช้วิธีเดียวกับการเลือกข้อความสำหรับให้เขียนตามคำบอก แบบทดสอบลักษณะนี้ นักเรียนจะได้ฟังข้อความ 2 ครั้ง ครั้งแรกฟังข้อความทั้งหมด หลังจากนั้นให้นักเรียนฟังข้อความที่มีบางตอนเว้นว่างให้เติม นักเรียนจะพูดแล้วเติมช่องว่างด้วยข้อความที่เหมือนกับที่ได้ยินมาแล้วในรอบแรก

1.4 การเล่าเรื่อง ผู้สอนเล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนเล่าต่อให้เพื่อนฟัง บันทึกเทปไว้สำหรับให้คะแนน

1.5 ให้พูดตามสถานการณ์สมมติโดยใช้ภาษาตามหน้าที่ ที่เหมาะสม

2. การพูดโดยอิสระในสถานการณ์ การสื่อสารอย่างแท้จริง มีวิธีการทดสอบดังนี้

1.1 ให้นักเรียนบรรยายเหตุการณ์ในภาพชุด ถ้าเป็นระดับเริ่มเรียนอาจใช้คำสั่งเป็นภาษาแม่

1.2 ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องง่ายๆ

1.3 ให้นักเรียนพูดตามหัวข้อที่กำหนดให้ ผู้สอนควรให้หลายๆหัวข้อ เพราะนักเรียนอาจจะคล่องในหัวข้อหนึ่งมากกว่าอีกหัวข้อหนึ่งก็ได้

1.4 นักเรียนบรรยายวัตถุอย่างหนึ่งโดยใช้ภาษาที่เรียน ถ้าเป็นระดับกลางวัตถุนั้นอาจจะไม่สลับซับซ้อนมาก แต่ถ้าเป็นระดับที่สูงขึ้นอาจเป็นสิ่งที่ซับซ้อนขึ้น

1.5 ให้พูดเพื่อสนับสนุนความคิดของตนเอง โต้แย้ง ปฏิเสธ พูดหักล้างข้อโต้แย้ง

1.6 การสนทนาและสัมภาษณ์

- 1.7 ให้พุดนำเสนอข้อมูลจากสื่อต่างๆ เช่น บทความ ภาพ ภาพประกอบ
แถบเสียง วีดิทัศน์
- 1.8 ให้พุดสรุปจากเอกสาร
- 1.9 ให้พุดเชิงวิเคราะห์ที่โดยนำเสนอหน้าชั้น

9. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ

การศึกษาเกี่ยวกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ มีผู้ให้ความสนใจและทำการศึกษาวิจัย
ดังนี้

บวรเพ็ญ ทิวะเวช(2530) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียน
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีตามแนวทฤษฎีธรรมชาติและ
วิธีการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่า
กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุไรรัตน์ ทองพินิจ (2539) ได้ทำการพัฒนาและใช้บทเรียนที่ยึดแนวคิดวิธีธรรมชาติกับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาแรงจูงใจและ
ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนที่ยึดแนวคิดวิธีธรรมชาติ
ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถเขียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับที่คาดหวังไว้ คือระดับปานกลาง การ
ฟังอยู่ในระดับสูงสุด ส่วนการพูดและการอ่านอยู่ในระดับสูง

สุนิสา สุพรรณ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดวิธี
ธรรมชาติสำหรับนักศึกษาคหกรรม ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้
แนวคิดวิธีธรรมชาติ ทำให้ได้บทเรียนภาษาอังกฤษที่สามารถนำไปใช้ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษค
หกรรม จำนวน 10 บทเรียน และนักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดวิธี
ธรรมชาติมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษหลังการเรียนรู้อีกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับ .001

อนงค์กร ศรีเจริญ (2548) ได้ทำการวิจัยโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติเพื่อศึกษาความสามารถ
ด้านการฟัง พูดภาษาอังกฤษและความสามารถในการรู้คำศัพท์ของนักเรียนระดับเตรียมความพร้อม
โดยใช้แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนมี
ความสามารถทางด้านการฟัง พูดภาษาอังกฤษหลังจากการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ
ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 มีค่าร้อยละสูงถึง 86.30 และนักเรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษผ่าน
เกณฑ์ร้อยละ 60 หลังจากการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติมีค่าร้อยละสูงถึง 89.67 ซึ่งอยู่
ในเกณฑ์ดีมาก

ฐนอมร สมชนะ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการสอนวิชาภาษาอังกฤษตามแนวคิดวิธีธรรมชาติโดยใช้การ์ตูน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติโดยใช้การ์ตูน พบว่าความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงกว่าก่อนได้รับการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติโดยใช้การ์ตูนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รินทร์ภัส พลไชยเศรษฐ (2551) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการเรียนตามแนวการสอนธรรมชาติที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ตามแนวการสอนแบบธรรมชาติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นุรอนัน โตะโยะ (2555) ได้ทำการวิจัยผลของการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติต่อความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับเตรียมความพร้อม พบว่า คะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง และนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษในระดับมาก

พระมหาพรยง ลั่นลอด (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ พบว่า ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับที่ที่ได้รับการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุวรรณา ดีไพบูลย์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ พบว่า ในภาพรวมระดับทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 75.63 นักเรียนมีทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติในระดับมากที่สุด

วิญญูวิสิฐ รักษาพัชรวงค์ (2559) ได้ทำการวิจัยผลของการสอนภาษาอังกฤษตามแนวทฤษฎีธรรมชาติที่มีต่อความสามารถในการฟัง การพูดและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยบทเรียนออนไลน์ที่มีตัวการ์ตูนเป็นหลัก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติด้วยบทเรียนออนไลน์ที่มีตัวการ์ตูนเป็นหลักมีความสนใจในการฟัง การพูด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการฟังพูดของนักเรียนได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติด้วยบทเรียนออนไลน์ที่มีตัวการ์ตูนเป็นหลักสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการ

การสอนตามแนวทฤษฎีวิถีธรรมชาติด้วยบทเรียนออนไลน์ที่มีตัวการ์ตูนเป็นหลักมีความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามแนวทฤษฎีวิถีธรรมชาติ ทำให้ผู้วิจัยพบว่า การสอนภาษาโดยวิถีธรรมชาตินี้เป็นวิธีการสอนภาษาที่มีหลักการสำคัญคือการจัดเนื้อหาการเรียนให้อยู่ในรูปแบบของ $i + 1$ ให้ข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนเข้าใจได้และเพียงพอ ผู้เรียนจะไม่ถูกบังคับให้พูดจนกว่าจะมีความพร้อม ครูจะไม่มีการแก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาของผู้เรียน หากการผิดพลาดนั้นยังสามารถสื่อสารเข้าใจได้ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เป็นการสร้างความวิตกกังวลแก่ผู้เรียน ประกอบกับการใช้วิธีการและสื่อต่างๆในการกระตุ้นผู้เรียนให้ใส่ใจและสังเกตในข้อมูลทางภาษาที่ได้รับ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ดังนั้นการสอนภาษาตามแนวทฤษฎีวิถีธรรมชาตินี้ จึงเหมาะสำหรับผู้เริ่มเรียนหรือผู้ที่ต้องการพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษในระดับที่สูงต่อไป

Prince of Songkla University
Pattani Campus